

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΕΒ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2014 – ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Εισαγωγικό σημείωμα

Η θητεία του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ συμπήπει χρονικά με μια διετία μεγάλη αβεβαιότητας για τη χώρα, που προκάλεσε σασισμότητα στις μεταρρυθμισεις και τις επενδύσεις και έφερε ξανά την ύφεση στην οικονομία.

Από τον Μάιο του 2014 μέχρι πρόσφατα, βιώνουμε στον υπερθετικό βαθμό την επιρροή της πολιτικής στην οικονομία: δύο εθνικές εκλογές, ένα δημοψήφισμα, τρεις διαφορετικές κυβερνήσεις, κλείσιμο των τραπεζών και επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, ένα τρίτο μνημόνιο, μία άνευ προηγουμένου προσφυγική κρίση.

Το 2015 ήταν κυριολεκτικά annus horribilis για τη χώρα καθώς τέθηκαν σε αμφισβήτηση η ίδια η θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το νόμισμά της και η δυνατότητα των επιχειρήσεων να συναηλιάσσονται μέσω των τραπεζών της. Η βομβιστική επίθεση στα γραφεία του Συνδέσμου τον περασμένο Νοέμβριο έκλεισε με δυσάρεστο τρόπο τη χρονιά. Έκανε ακόμη πιο εύγλωπτο τον παραλληλισμό με το αντίξοο και εχθρικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο καλούνται να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις στη χώρα μας.

Κάθε εμπόδιο σε καλό, λίνει ο λαός μας. Και πράγματι, οι δυσκολίες μας κάνουν καλύτερους καθώς μας ωριμάζουν, βελτιώνουν την αυτογνωσία μας και μας δεσμεύουν με ανάληψη ευθύνης σε δύσκολες αποφάσεις. Γιατί το πραγματικό δίλημμα που τίθεται σήμερα είναι μεταξύ μιας κακής και μιας λιγότερο κακής επιλογής.

Η επιστροφή της Ελλάδας στην ανάπτυξη, με δίκαιο και βιώσιμο τρόπο, συνδέεται άμεσα με την ευθύνη που πρέπει να αναλάβουν και να επιδείξουν όλες οι ηγεσίες του τόπου, από τον πνευματικό κόσμο και την πολιτική, μέχρι τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους. Συνδέεται επίσης με τις θυσίες που συνειδητά πρέπει να κάνουμε όλοι, ώστε να γίνει επιτέλους η Ελλάδα μια κανονική ευρωπαϊκή χώρα, μια ανοιχτή κοινωνία και οικονομία.

Εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν. Το συνειδητοποιήσαμε απόλυτα στη διετία που πέρασε. Και αισθάνομαι υπερήφανος διότι ο ΣΕΒ, με τη στάση που κράτησε και τις πρωτοβουλίες που ανέλαβε την περασμένη διετία, όπως περιγράφονται σ' αυτόν τον απολογισμό, ανέδειξε το στοιχείο της υπευθυνότητας και της συλλογικότητας, που όλοι οφείλουμε να επιδεικνύουμε σε ιστορικά κρίσιμες στιγμές.

Το κλείσιμο αυτής της πρώτης διετίας βρίσκει τον ΣΕΒ, παρά τις αντιξοότητες, πιο δυνατό, οικονομικά αυτοδύναμο, με σημαντικά περισσότερα μέλη, με μεγαλύτερη διείδυση και παρεμβατικότητα, με ισχυρό αποτύπωμα στην προώθηση του ρόλου και της σημασίας της Βιομηχανίας, με κορυφαία δράση το πρόσφατο Βιομηχανικό Συνέδριο, και επιτυχημένες πρωτοβουλίες στην καινοτομία, στη νεανική επιχειρηματικότητα, στην εκπαίδευση. Γιατί τελικά οι δυσκολίες μπορούν και πρέπει να μας κάνουν καλύτερους.

Θεόδωρος Φέσσας

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα	2
Το Δ.Σ. του ΣΕΒ	4
Η δράση του ΣΕΒ σε αριθμούς	6-9
Το Μακρο-οικονομικό περιβάλλον	10
Το Ευρωπαϊκό περιβάλλον	12
Βιομηχανία και Μεταποίηση - Ανάπτυξη & Επενδύσεις	16
Βιομηχανία και Μεταποίηση - Ενεργειακή πολιτική	20
Το Φορολογικό περιβάλλον	22
Ρυθμιστικά Εμπόδια	24-37
Εργασιακές Σχέσεις και Ανθρώπινο Δυναμικό	38-43
Ψηφιακή Οικονομία	44
Εξωστρέφεια και Διεθνείς Δράσεις	46
Έρευνα και Καινοτομία	50
ΣΕΒ - ΙΒΕΠΕ	54
Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (BIAN)	56
EkinisiLAB	60
3ος Διαγωνισμός Έρευνας και Καινοτομίας ΣΕΒ-Eurobank	62
Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ)	64
Πολιτική μελών και Οικονομικά στοιχεία ΣΕΒ	66
Εκδόσεις, Εκδηλώσεις και Δημοσιότητα	67

ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΕΒ

Θεόδωρος
Φέσσας

Κωνσταντίνος
Μπίτσιος

Ιωάννης
Γιώτης

Σπύρος
Θεοδωρόπουλος

Αναστάσιος
Καλιτρισάντης

Νικόλαος
Καραμούζης

Ευάγγελος
Μυιτηνναίος

Δημήτρης
Παπαλεξόπουλος

Ευθύμιος
Βιδάλης

Αλέξανδρος
Μακρίδης

Ευτύχιος
Βασιλάκης

Οδυσσεάς
Αθανασίου

Σταύρος
Θεοδωρόπουλος

Κωνσταντίνος
Κόκκαλης

Σοφία Κουνεάκη-
Εφραίμογλου

Πάνος
Κυριακόπουλος

Γιώργος
Κώτσιας

Κωνσταντίνος
Μαραγκός

Μιχάλης
Τσαμάζ

Βασίλης
Φουρλής

Χάρης Κυριαζής
(θίτευσσε Μάιο 2014-
Μάρτιο 2015)

Ιωάννης Κωστόπουλος
(θίτευσσε Μάιο 2014-
Σεπτέμβριο 2015)

Παναγιώτης Μαρινόπουλος
(θίτευσσε Μάιο 2014-
Μάρτιο 2016)

Μέλη και οικονομικά στοιχεία

+50%
νέα μέλη

-15%
λειτουργικές
δαπάνες

+21% τακτικές &
έκτακτες συνδρομές
(2015 vs 2014)

-29%
υποχρεώσεις
προς τρίτους

Συστηματική προώθηση θέσεων υπέρ της επιχειρηματικότητας

90 Υπομνήματα

προς την Κυβέρνηση και τους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς

25 Συληλογικές

διαπραγματεύσεις

150 προτάσεις

πολιτικής για επενδύσεις & βιομηχανία, ψηφιακή οικονομία, εξωστρέφεια, απονομή δικαιοσύνης, χωρικό σχεδιασμό, έλεγχο & εποπτεία, δημόσιες συμβάσεις.

-140M Euros

ετήσια εξοικονόμηση

ενεργειακού κόστους σε βιομηχανία και μεταποίηση αρχής γενομένης από το 2016

241 δημόσιες

παρεμβάσεις ΣΕΒ

ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ

9 **ΚΟΙΝΕΣ** με κοινω-

νικούς εταίρους και επιχειρηματικούς φορείς

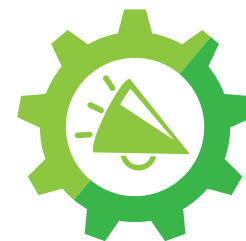
+97%

προβολή στα ΜΜΕ

(Ιούνιος 2016 vs Ιούνιος 2014)

Δράσεις προβοήθης, δικτύωσης και ενημέρωσης

25 εκδηλώσεις

(ημερίδες,
συνέδρια,
δράσεις
δικτύωσης)

73 νέες
εκδόσεις
και μελέτες ΣΕΒ

4 Επιχειρηματικές
αποστολές σε

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα,
Λατινική Αμερική, Γαλλία
και Ιορδανία

3 επισκέψεις του ΔΣ
στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
στις Βρυξέλλες

53 Οικονομικά Δελτία

13 Μηνιαία Δελτία
Οικονομικής Συγκυρίας

9 αγγλόφωνα Δελτία
Οικονομικής Συγκυρίας

20 Δελτία Εξέλιξης
Εξαγωγών

Προσφορά στην κοινωνία, την απασχόληση και την εκπαίδευση

33 νέες start-up
επιχειρήσεις
και άλλες

40 υπό ίδρυση
μέσα από το

800 στελέχη στις
πρωτοβουλίες “Export Expert”
και “Innovation Expert” για την
ενίσχυση της εξωστρέφειας και
καινοτομίας των επιχειρήσεων

750
συμμετοχές
στους 3 διαγωνισμούς
καινοτομίας ΣΕΒ-
Eurobank

17.000 μαθητές
όλων των βαθμίδων στα
προγράμματα του ΣΕΝ για
την **προώθηση της**
επιχειρηματικότητας
στα σχολεία

10.441
εργαζόμενοι και
3.120 άνεργοι
σε **προγράμματα**
κατάρτισης του
ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ

Το Μακρο-οικονομικό περιβάλλον

Η διετία που πέρασε

Μετά από μια διετία έντονης αβεβαιότητας, βρισκόμαστε και πάλι στην αρχή μιας νέας περιόδου λιτότητας, μεταρρυθμίσεων και αποκρατικοποιήσεων. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν την περασμένη χρονιά στην κίνηση κεφαλαίων για να σταματήσει η διαρροή καταθέσεων από το τραπεζικό σύστημα επιβάρυνε σημαντικά τη λειτουργία των επιχειρήσεων και την πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση και δανεισμό. Οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο του νέου Μνημονίου οικονομικής προσαρμογής είναι για εμπάθυνση της ύφεσης πριν εδραιωθούν, υπό προϋποθέσεις, τάσεις ανάκαμψης στο α' εξάμηνο του 2017, καθώς η ελληνική οικονομία είναι σήμερα επισήμως σε ύφεση (3 συνεχόμενα τρίμηνα αρνητικών ρυθμών ανάπτυξης).

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η ανάταξη της ελληνικής οικονομίας είναι εφικτή εάν ενισχυθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία, μέσω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που καθιστούν κερδοφόρες τις ιδιωτικές επενδύσεις. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να συνεχισθεί η προσπάθεια για ένα φιλικότερο περιβάλλον άσκησης της επιχειρηματικότητας, με ένα σταθερό φορολογικό σύστημα, ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης και εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων, βελτίωση των συνθηκών ταχύτερης απονομής της δικαιοσύνης και άρση όλων των αντικινήτρων στην επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως έχει προτείνει κατ' επανάληψη ο ΣΕΒ και αναλύονται σε επόμενα κεφάλαια.

Μετά την πρόσφατη επιτυχή ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και τη διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου για την ενεργοποίηση της δευτερογενούς αγοράς δανείων, το τραπεζικό σύστημα (που, ήδη, έδειξε κέρδη στο α' τρίμηνο του 2016, μετά από μια παρατεταμένη περίοδο ζημιών) προχωρεί με ταχείς ρυθμούς στην αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων, σε συνεργασία με εξειδικευμένες εταιρείες στην αναδιάρθρωση/ρευστοποίηση υπερχρεωμένων επιχειρήσεων.

Έτσι, αναμένεται να βελτιωθούν οι συνθήκες ρευστότητας, καθώς θα μειώνεται το απόθεμα των προβληματικών δανείων, που ανέρχεται πλέον σε 45% του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων των τραπεζών και ο κίνδυνος επισφαλών απαιτήσεων που αυξάνει το κόστος της χρηματοδότησης στους συνεπείς δανειολήπτες και τους εν δυνάμει νέους πιστούχους. Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων εξακολουθούν, πάντως, να θέτουν εμπόδια στην οικονομική δραστηριότητα και τη λειτουργία των επιχειρήσεων και ιδίως τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών μονάδων, με δυσμενείς επιπτώσεις στην απορρόφηση της υψηλής ανεργίας.

Οι προοπτικές εξόδου από την κρίση στη σημερινή συγκυρία είναι ευνοϊκότερες μιας και όλα τα δημοσιονομικά μέτρα έχουν, ήδη, νομοθετηθεί σε βάθος τριετίας και το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων έχει τεθεί πλέον σε πολύ πιο σταθερές βάσεις υλοποίησης από,τι στο παρελθόν, με τη δημιουργία του Επενδυτικού Ταμείου για την αξιοποίηση της κρατικής περιουσίας.

Το μόνο που απομένει είναι η έγκαιρη εφαρμογή των συμφωνηθέντων και η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη δημιουργία αναπτυξιακών αντίβαρων στις υφιστάμενες επιπτώσεις της προσαρμογής και κυρίως τις προσωρινές συνθήκες υπερφορολόγησης στις οποίες καλείται να λειτουργήσει η ελληνική οικονομία τα επόμενα χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΕΒ προτείνει κατά προτεραιότητα δράσεις που σκοπεύουν στην πάταξη της διογκούμενης φοροδιαφυγής έτσι ώστε να δημιουργηθούν δημοσιονομικά περιθώρια για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης στους συνεπείς φορολογουμένους και τις οργανωμένες επιχειρήσεις. Μόνο, έτσι, μπορεί να ενισχυθεί η ανάκαμψη της οικονομίας, πέραν της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης που θα φέρει η εφαρμογή των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα.

Η μάστιγα της φοροδιαφυγής μπορεί να αντιμετωπισθεί με την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλο το εύρος των οικονομικών δραστηριοτήτων και κυρίως μέσω της ηλεκτρονικής τιμολόγησης των συναλλαγών και των εκτεταμένων ηλεκτρονικών πληρωμών σε όλο το φάσμα συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων, καταναλωτών, τραπεζών και κράτους. Ταυτόχρονα, η ψηφιοποίηση όλων των συναλλαγών θα επιτρέψει και την ηλεκτρονική διασταύρωση των ροών εισοδημάτων και των περιουσιακών στοιχείων των φορολογουμένων, που αναμένεται να δράσει ως σημαντικό ανασχετικό στοιχείο για την απόκρυψη εισοδημάτων στο μέλλον.

Ταυτόχρονα και σε συνδυασμό με την πρόοδο που συντελείται στην πάταξη της φοροδιαφυγής, μπορούν εάν δοθούν οριζόντια φορολογικά επενδυτικά κίνητρα, κυρίως μέσω υπεραποσβέσεων, να τονωθούν οι εγχώριες επενδύσεις και να αρχίσουν να δημιουργούνται θέσεις εργασίας ώστε να μειωθεί η απαράδεκτα υψηλή για κοινωνικούς λόγους ανεργία που έχει συσσωρευθεί.

Το Ευρωπαϊκό περιβάλλον

Η διετία που πέρασε

Η τελευταία διετία ήταν κρίσιμη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την ανάληψη των καθηκόντων τους το 2014, η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχαν να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις: τις δυσμενείς παγκόσμιες οικονομικές εξελίξεις, γεωπολιτικές ανακατατάξεις και συρράξεις σε γειτονικές περιοχές, την προσφυγική κρίση, την απειλή του Gxexit και του Brexit καθώς και την τρομοκρατία και το κλείσιμο των συνόρων του Schengen. Ένα μείγμα προκλήσεων που αγγίζουν την ίδια την υπόσταση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Για την αντιμετώπισή τους, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε με μικρά, ρεαλιστικά βήματα σύμφωνα με τις προτεραιότητες και το πρόγραμμα που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό τον κ. Jean – Claude Juncker.

Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να σημειωθούν οι ακόλουθες ευρωπαϊκές δράσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο για τη χώρα μας και τις ελληνικές επιχειρήσεις:

- Ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ): Βασική πρωτοβουλία ήταν η έκθεση των 5 Προέδρων που δίνει έμφαση σε πρώτη φάση μέχρι το 2017 στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας με τη σύσταση Αρχών Ανταγωνιστικότητας στα κράτη μέλη, στην πρόληψη των μακροοικονομικών ανισορροπιών, στην ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης καταθέσεων, στην απασχόληση και στην ανάπτυξη.
- Σε δεύτερη φάση, με ορίζοντα το 2025, προβλέπονται η ολοκλήρωση του οικοδομήματος της ΟΝΕ με τη δημιουργία της Δημοσιονομικής Ένωσης που θα συνοδεύεται από δημοκρατική νομιμοποίηση.
- Το Πακέτο Επενδύσεων Juncker με κινητήριο μοχλό το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, το οποίο με εγγύηση 21 δισ. € από ευρωπαϊκούς πόρους έχει αρχίσει να λειτουργεί με στόχο να κινητοποιήσει κατά την τριετία 2015-2017 στρατηγικές επενδύσεις ύψους 315 δισ. € σε βασικούς τομείς, όπως οι υποδομές, η εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία, καθώς και η χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου για μικρές επιχειρήσεις.
- Προσφυγική κρίση: συζητούνται η αναθεώρηση της Συνθήκης του Δουβλίνου που διέπει τη διαδικασία χορηγήσεως ασύλου ώστε να μην επιβαρύνεται πλέον η πρώτη χώρα εισόδου των προσφύγων, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, μειώνοντας έτσι την πίεση στις χώρες υποδοχής της Νοτίου Ευρώπης καθώς επίσης ένα ευρωπαϊκό σχέδιο ασύλου με μόνιμο μηχανισμό μετεγκατάστασης προσφύγων.

- Η Ενεργειακή Ένωση έχει ως στόχο να εξασφαλίσει προσιτή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια και καλύπτει καίριους τομείς μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η ενεργειακή ασφάλεια, η ενεργειακή απόδοση και η αντιμετώπιση των εκπομπών άνθρακα. Για την υλοποίησή της μέχρι σήμερα έχει δημοσιευτεί η πρόταση μεταρρύθμισης του συστήματος εμπορίας εκπομπών που έχει στόχο τη μείωση αερίων θερμοκηπίου κατά 40% μετά το 2020.
- Σε διεθνές επίπεδο, ιστορικός σταθμός ήταν η Συμφωνία για την παγκόσμια αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μετά το 2020 που επιτεύχθηκε στο Παρίσι το Νοέμβριο του 2015 σύμφωνα με την οποία 195 χώρες ανέλαβαν δεσμευτικό στόχο για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κάτω από 2 °C.
- Η ψηφιακή οικονομία με κύριους άξονες τη δημοσίευση ολοκληρωμένης πολιτικής για την ψηφιακή εσωτερική αγορά, ειδικής στρατηγικής για την ψηφιοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής καθώς και τη νέα συμφωνία μεταξύ ΕΕ-ΗΠΑ για την απρόσκοπτη ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των δύο πλευρών του Ατλαντικού.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στις διεργασίες για τη διαμόρφωση των θέσεων της BUSINESS EUROPE σε όλα τα επίπεδα και προώθησε τις θέσεις του στους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Ιδιαίτερα σημαντικές ήταν η συνάντηση του Προέδρου και του Εκτελεστικού Αντιπροέδρου του ΣΕΒ με τον **Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Jean – Claude Juncker**, στις 29 Οκτωβρίου 2015, στις Βρυξέλλες καθώς και οι επισκέψεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΒ στις 24-26 Μαρτίου 2015 και ένα χρόνο αργότερα στις 1-3 Μαρτίου 2016 κατά τις οποίες είχαν συναντήσεις με τους Αντιπροέδρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ.κ. **Valdis Dombrovskis**, αρμόδιο για το Ευρώ και τον Κοινωνικό Διάλογο, **Jyrki Katainen**, αρμόδιο για την Απασχόληση, Ανάπτυξη, Επενδύσεις και Ανταγωνιστικότητα, **Andrus Ansip**, αρμόδιο για την Ψηφιακή Εσωτερική Αγορά, τον Έλληνα Επίτροπο κ. **Δημήτρη Αβραμόπουλο** καθώς και τους Επιτρόπους κ.κ. **Pierre Moscovici** για τα οικονομικά θέματα, τον **Günther Oettinger** για την Ψηφιακή Οικονομία και Κοινωνία και τον κ. **Jonathan Hill**, αρμόδιο για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και την ένωση κεφαλαιαγορών.

Στις συναντήσεις αυτές, ο Πρόεδρος και η Διοίκηση του ΣΕΒ προώθησαν τις προϋποθέσεις σταθεροποίησης και επιστροφής της ελληνικής οικονομίας σε ένα βιώσιμο κύκλο ανάπτυξης με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προσέλκυση επενδύσεων με στόχο την ανάπτυξη.

Σημαντικές προκλήσεις για το 2016-2017

Οι προκλήσεις συνεχίζονται τόσο εσωτερικά όσο και παγκόσμια και παραμένει να δούμε αν η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορέσει να αντιδράσει επαρκώς και αποτελεσματικά. Πέραν της διατήρησης της θέσης της σε παγκόσμιο επίπεδο, της ολοκλήρωσης της ΟΝΕ και της αντιμετώπισης της μεταναστευτικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα δώσει έμφαση κατά την επόμενη περίοδο στον κοινωνικό πυλώνα εξετάζοντας την αντιμετώπιση της φτώχειας καθώς και τις νέες μορφές απασχόλησης. Ιδιαίτερα χρήσιμη σε αυτό το εγχείρημα είναι η πρόσφατη κοινή έκθεση των Ευρωπαίων Κοινωνικών Εταίρων για την Αγορά Εργασίας που περιέχει σημαντικές συστάσεις για τη συμβολή του Κοινωνικού Διαλόγου στην ανάπτυξη και απασχόληση, στην αύξηση της παραγωγικότητας καθώς και την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και της φτώχειας στην Ευρώπη.

Βιομηχανία και Μεταποίηση

Ανάπτυξη – Επενδύσεις

Η διατία που πέρασε

Τη διετία 2014-2016, η βιομηχανία βρέθηκε στο επίκεντρο εξελίξεων σε Ευρώπη αλλά και Ελλάδα. Στην Ευρώπη, ο σχεδιασμός της νέας βιομηχανικής πολιτικής βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη για την κινητοποίηση επενδυτικών πόρων. Στην Ελλάδα, η ανάγκη για παραγωγικές επενδύσεις είναι μεγαλύτερη από ποτέ (περίπου €100 δισ. μέχρι το 2022).

Οι ελληνικές επιχειρήσεις τη διετία αυτή εξακολουθούν να λειτουργούν σε ένα εχθρικό επιχειρηματικό περιβάλλον: καταβάλλουν 10% υψηλότερο κόστος για εισφορές και φόρους συγκριτικά με χώρες του ΟΟΣΑ, είχαν έως 30% επιπλέον πραγματικό ενεργειακό κόστος σε σχέση με τον ανταγωνισμό και διπλάσια επιτόκια επιχειρηματικών δανείων σε σχέση με την ευρωζώνη. Επίσης, η γραφειοκρατία συνεχίζει να επιβαρύνει σημαντικά την παραγωγή (40% παραπάνω μέσος χρόνος εκδίκασης διοικητικών υποθέσεων / 3,5 χρόνια για τις πτωχευτικές διαδικασίες / 50% της επιφάνειας της χώρας χωρίς προσδιορισμένες χρήσεις γης / έως 16% το κόστος ευκαιρίας κάθε επένδυσης από τη μακροχρόνια αδειοδότηση).

Όμως η βιομηχανία (και μεταποίηση) μέσα στην κρίση συνεχίζει να παράγει αξία: δημιουργεί το 15,6% της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (€20,1 δισ.), άμεσα, ακόμα και μέσα στην κρίση –το 20,1% του λειτουργικού πλεονάσματος («μεικτά κέρδη») της χώρας (€9,8 δισ.), το 90,4% των εξαγωγών αγαθών (€24,6 δισ.). Οι βιομηχανικές επιχειρήσεις είναι ο στυλοβάτης των δημοσίων εσόδων (49,7% του συνολικού φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων) και της απασχόλησης (1 εκατομμύριο δουλειές άμεσα και έμμεσα).

Αναφορικά με τα εργαλεία ενθάρρυνσης επενδύσεων, ο νέος αναπτυξιακός νόμος αν και εισάγει βελτιώσεις δεν προτείνει μια νέα καινοτόμο προσέγγιση. Αναγνωρίζεται πλέον ευρέως πως η στήριξη παραγωγικών δραστηριοτήτων προϋποθέτει μια νέα επενδυτική στρατηγική, ανάλογη με την πρόταση που έχει καταθέσει ο ΣΕΒ.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ σε συνεννόηση με την Επιτροπή Βιομηχανίας - Μεταποίησης συντόνισε και εστίασε στην προώθηση προτάσεων πολιτικής για την ανασυγκρότηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και για την ενθάρρυνση παραγωγικών επενδύσεων. Ειδικότερα:

• Βιομηχανική πολιτική & ανάπτυξη

1. Η παρέμβαση του ΣΕΒ **συνεισέφερε καθοριστικά** στη δημιουργία ξεχωριστού **χαρτοφυλακίου βιομηχανίας** στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.
2. Οι προτάσεις του ΣΕΒ για την ανασυγκρότηση της βιομηχανίας **ενσωματώθηκαν** σε μεγάλο βαθμό **στα πορίσματα του Φόρουμ Βιομηχανίας** του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού τα οποία στη συνέχεια **εγκρίθηκαν** από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΙΠ) τον Απρίλιο 2016. Ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στη Συντονιστική Επιτροπή καθώς και στις Ομάδες Εργασίας του Φόρουμ με παρεμβάσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον, στη χρηματοδότηση επενδύσεων, στην ενεργειακή εξοικονόμηση, στους δυναμικούς κλάδους, στην έρευνα και καινοτομία και στις ΜμΕ.
3. **Διαβούλευση και προώθηση** με τη ΓΓΒ και τη ΓΓΕΤ των αναγκών σε έρευνα, καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη της μεταποίησης. Ανάδειξη των **προτεραιοτήτων χρηματοδότησης** από το ΕΣΠΑ 2014-2020, ευρωπαϊκά προγράμματα, κτλ.
4. Εκπροσώπηση του ΣΕΒ στις **Ειδικές Γνωμοδοτικές Επιτροπές** επιχειρηματικών σχεδίων του αναπτυξιακού νόμου.
5. Τέλος, ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία το **πρόγραμμα “Innovation Expert”**, το οποίο παρείχε επιτόπια τεχνική και συμβουλευτική υποστήριξη σε 400 στελέχη από δυναμικά αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις για την ταχύτερη ενσωμάτωση της καινοτομίας στην παραγωγή.

• Επενδύσεις & χρηματοδότηση

Σε συνέχεια της διαμόρφωσης θέσεων «**Προτάσεις πολιτικής για την ενθάρρυνση των παραγωγικών επενδύσεων**» ο ΣΕΒ εστίασε στα εξής αποτελέσματα:

6. **Ενσωμάτωση** στο νέο αναπτυξιακό νόμο των προτάσεων του ΣΕΒ για απομάκρυνση από τις άμεσες επιχορηγήσεις και εστίαση σε φορολογικά κίνητρα, στήριξη των παραγωγικών δικτύων, μερική απλοποίηση των διαδικασιών ένταξης, εκκαθάριση των παλαιότερων επενδυτικών σχεδίων, κτλ.
7. **Ενσωμάτωση** στις θέσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΟΚΕ) των προτάσεων του ΣΕΒ για τα επενδυτικά κίνητρα.
8. Επιχειρηματικές δικτυώσεις 100 μελών με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ), της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (ΕΒΡΔ), της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank), της Deutsche Bank, μεγάλων investment funds, κ.τλ.
9. Συντονισμός της διοργάνωσης του Βιομηχανικού Συνεδρίου και της εκδήλωσης «Επιστροφή στην Ανάπτυξη: Επενδύσεις για νέες και σταθερές θέσεις εργασίας» με προσκεκλημένο τον κ. **J. Katainen**, Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

• Ειδικές τομεακές πολιτικές.

Ο ΣΕΒ συντόνισε και εστίασε στην προώθηση και διαβούλευση ειδικότερων προτάσεων πολιτικής για επί μέρους τομείς. Ειδικότερα:

10. **Εφοδιαστική αλυσίδα.** Σε συνέχεια της **καθοριστικής συνεισφοράς** του ΣΕΒ στη διαμόρφωση και ψήφιση του Ν.4302/14, έχουν γίνει σε μεγάλο βαθμό **αποδεκτές** από τα αρμόδια Υπουργεία οι προτάσεις του ΣΕΒ για την **ενίσχυση** του κλάδου μέσω του νέου αναπτυξιακού νόμου αλλιά και του ΕΣΠΑ. Παράλληλα οι παρεμβάσεις του ΣΕΒ συνέβαλαν καθοριστικά στην εκ νέου **ενεργοποίηση** του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής που παρέμενε ανενεργό για πάνω από 12 μήνες. Ο ΣΕΒω αλλιά και τέσσερεις εταιρίες-μέλη του ΣΕΒ συμμετέχουν ενεργά στις εργασίες του Συμβουλίου, **προωθώντας θέσεις** για την ολοκλήρωση της δευτερογενούς νομοθεσίας του Ν4302/14 και την απλοποίηση των αδειοδοτικών διαδικασιών.

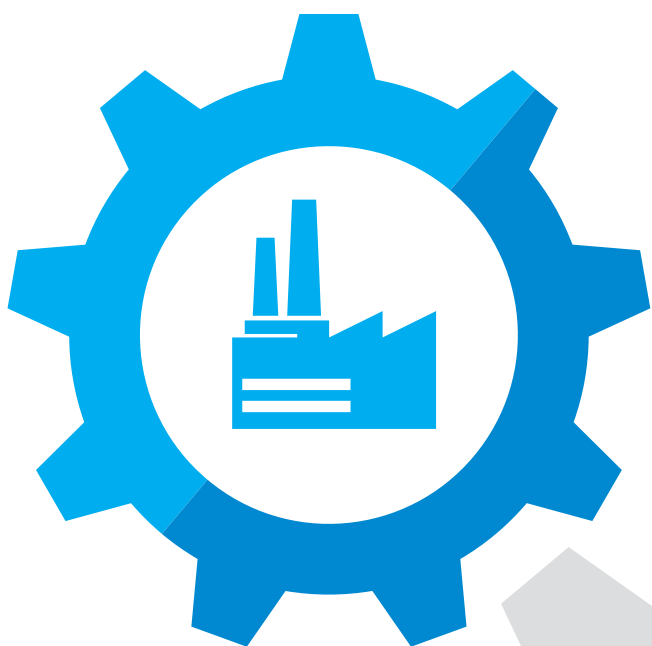
11. **Ψηφιακή οικονομία και ηλεκτρονικό εμπόριο.** Σε συνέχεια της **διαμόρφωσης των προτάσεων** πολιτικής «Επιχειρήσεις & Ψηφιακή Οικονομία, Νέες Θέσεις Εργασίας - Καλύτερες Υπηρεσίες», ο ΣΕΒ συνεχίζει να προωθεί ολοκληρωμένες προτάσεις για την εμπάθυνση της ψηφιακής οικονομίας στην Ελλάδα, με έμφαση στις ηλεκτρονικές συναλλαγές και πληρωμές σε όλο το μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας, στην επιτάχυνση των διαδικασιών απονομής δικαιοσύνης, στην πάταξη της φοροδιαφυγής, στη ψηφιακή λειτουργία της ενιαίας αγοράς, κ.τ.λ. Έλαβε μέρος στη **διαβούλευση** για το Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020 και **συμμετέχει ενεργά** και στην Επιτροπή e-Commerce του Υπουργείου Οικονομίας (ΓΓΕ) για την εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής.

Σημαντικές προκλήσεις για το 2016-2017

Οι μεταρρυθμίσεις είναι προϋπόθεση ανταγωνιστικότητας και πρέπει να συνεχιστούν αλλιά με αποτελεσματικότητα. Η πρόκληση πλέον αφορά σε αλλαγές που θα έχουν θετικά αποτελέσματα στην πραγματική οικονομία, στις δουλειές, στα δημόσια έσοδα, θα μετασχηματίσουν την παραγωγική βάση, θα αναδείξουν δυναμικούς κλάδους και θα επιταχύνουν την εξωστρέφεια.

Η αλλαγή της επενδυτικής λογικής και του μείγματος κινήτρων που ενθαρρύνουν τις παραγωγικές επενδύσεις είναι σημαντική προτεραιότητα. Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός πολιτικών για την προσέλκυση επενδύσεων προϋποθέτει μεγαλύτερο ρόλο των επιχειρήσεων. Ζητούμενο είναι η υλοποίηση «έξυπνων» πολιτικών, χωρίς δημοσιονομική επιβάρυνση, που αξιοποιούν τη διεθνή εμπειρία για την κινητροδότηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια.

Ταυτόχρονα, ο ταχύτερος εξορθολογισμός στο κόστος παραγωγής (ειδικών φόρων, εισφορών, μη μισθολογικού κόστους, κ.λπ) θα συμβάλει στην ταχύτερη ανάκαμψη της παραγωγής και στη διεθνή ανταγωνιστικότητά της. Επιπλέον, η ανάπτυξη παραγωγικών δικτύων μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων επιχειρήσεων και ο μετασχηματισμός της καινοτομίας σε τελικό προϊόν / υπηρεσία, είναι το μοντέλο με το οποίο η ελληνική οικονομία θα μπορέσει να βελτιώσει τα ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά της.

Βιομηχανία και Μεταποίηση

Ενεργειακή Πολιτική

Η διατία που πέρασε

Το ενεργειακό κόστος για την ελληνική βιομηχανία παρέμεινε την περίοδο 2014-2016 ιδιαίτερα υψηλό με τις τιμές του φυσικού αερίου βιομηχανικής χρήσης καθώς και του βιομηχανικού ρεύματος υψηλής και μέσης τάσης να διαμορφώνονται σε επίπεδα ανώτερα μέχρι και κατά 50% από τις πραγματικά ισχύουσες στους Ευρωπαίους ανταγωνιστές μας.

Αυτό οφείλεται πρωτίστως στα πολλαπλάσια του ευρωπαϊκού μέσου όρου επίπεδα των ειδικών φόρων κατανάλωσης στα ενεργειακά προϊόντα βιομηχανικής χρήσης, στο ύψος των ρυθμιζόμενων χρεώσεων καθώς και στην ανωριμότητα των αγορών ενέργειας, των οποίων η πραγματική απελευθέρωση εξακολουθεί να αποτελεί μεσοπρόθεσμη προοπτική.

Για τις βιομηχανίες έντασης ενέργειας που συνθέτουν ένα από τα πλέον δυναμικά και εξωστρεφή δείγματα του παραγωγικού μας ιστού, το ενεργειακό κόστος έφθασε κατά την προαναφερθείσα περίοδο να αποτελεί το 30-50% του κόστους παραγωγής-μεταποίησης, ενώ αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τους τελευταίους μήνες οι χαμηλές τιμές που διαμορφώθηκαν στο φυσικό αέριο είχαν ως αποτέλεσμα να επηρεάζει ο ΕΦΚ κατά 40% την τιμή διάθεσής του στους βιομηχανικούς χρήστες και τους ηλεκτροπαραγωγούς, εντείνοντας τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Την ίδια περίοδο, επιδιώκοντας τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, οι δράσεις του ΣΕΒ επικεντρώθηκαν στη μείωση του ενεργειακού κόστους με στοχευμένες παρεμβάσεις που αφορούσαν αφενός στην άμβλυση επιμέρους παραγόντων που το επηρεάζουν, αφετέρου δε στη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων ρυθμίσεων που εφαρμόζουν κράτη-μέλη της Ε.Ε., στο πλαίσιο πρωτοβουλιών συμβατών με το ευρωπαϊκό δίκαιο.

Η επανασυσταθείσα Επιτροπή Ενέργειας του ΣΕΒ (Ιούλιος 2014) επικουρούμενη από την αντίστοιχη Ομάδα Εργασίας επέδειξε έντονη δραστηριότητα προς αυτή την κατεύθυνση, μέσω επανειλημμένων συναντήσεων με τους καθ' ύλην αρμόδιους εκπροσώπους της Κυβέρνησης και της Διοίκησης, καθώς και μέσω της παράλληλης υποβολής τεκμηριωμένων παρατηρήσεων και προτάσεων, αρκετές από τις οποίες ήταν απόρροια εξειδικευμένων μελετών που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΣΕΒ.

Τα παραπάνω οδήγησαν:

- Στην υπογραφή (Δεκέμβριος 2014) των Υπουργικών Αποφάσεων μέσω των οποίων ενεργοποιήθηκε ο μηχανισμός αντιστάθμισης των έμμεσων επιβαρύνσεων από το κόστος δικαιωμάτων εκπομπών στην ηλεκτροπαραγωγή. Το μέτρο αφορά περί τις 60 ηλεκτροβόρες βιομηχανίες, ισχύει για την περίοδο 2014-2020 και αντανάκλασε σε ελάφρυνση της τάξεως των 15-20 MEURO ετησίως (ανάλογα με την ισχύουσα τιμή ανά τόνο δικαιωμάτων).
- Στην ενεργοποίηση από τις αρχές του 2016 της πρόβλεψης για σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών διακοπόμενου φορτίου. Επιλέξιμες για συμμετοχή στις διαδικασίες είναι επιχειρήσεις με δυνατότητα διάθεσης ισχύος άνω των 3 MW με το ετήσιο όφελος να ανέρχεται σε 60 MEURO.

- Στην κατάργηση του ΕΦΚ στο φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται στην ηλεκτροπαραγωγή (Μάιος 2016). Αφορά στο σύνολο των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και εφόσον η συνεπαγόμενη ελάφρυνση μετακυληθεί στους καταναλωτές, το συνολικό ετήσιο όφελος είναι της τάξεως των 100 MEURO, αφορά δε εν μέρει και τη βιομηχανία.
- Στην χορήγηση απαλλογής στον ΕΦΚ ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται για ορισμένες παραγωγικές διαδικασίες (όπως χημική αναγωγή, μεταλλουργικές κατεργασίες, ηλεκτρόλυση) με ετήσιο όφελος 4 MEURO κατανεμημένο σε 20 περίπου επιχειρήσεις (Απρίλιος 2016).
- Απλοποίηση στον επιβαλλόμενο ΕΦΚ στο φυσικό αέριο βιομηχανικής χρήσης (Μάιος 2016) με την επιβάρυνση να μειώνεται κλιμακωτά έως και 80%, ανάλογα με την ετήσια κατανάλωση και το προσδοκώμενο ετήσιο όφελος να αγγίζει τα 30 MEURO.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Για την επόμενη διετία οι κύριες προκλήσεις στον χώρο επικεντρώνονται κυρίως:

- Στην ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο (έστω και με καθυστέρηση) των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας μέσω των οποίων παρέχεται η δυνατότητα ελαφρύνσεων επιλεγμένων κλάδων της ενεργοβόρου βιομηχανίας, με τρόπο συμβατό με το διευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού.
- Στη θεσμοθέτηση της δυνατότητας της ηλεκτροβόρου βιομηχανίας για σύναψη διμερών συμβάσεων με ηλεκτροπαραγωγούς.
- Στην ορθολογικοποίηση του μηχανισμού NOME με ουσιαστικό όφελος για τη βιομηχανία.
- Στην ενεργοποίηση των τελών μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου.
- Στην ομαλή εφαρμογή του Νόμου για την ενεργειακή αποδοτικότητα σε εφαρμογή των προβλεπομένων από τη σχετική κοινοτική οδηγία.
- Στην επέκταση της απαλλογής από τον ΕΦΚ της ηλεκτρικής ενέργειας για τον κλάδο της ορυκτολογικής κατεργασίας.
- Στην έναρξη λειτουργίας του προσωρινού συστήματος πληρωμών δυναμικότητας εν αναμονή του σχεδιασμού και υλοποίησης του μόνιμου μηχανισμού.

Το Φορολογικό Περιβάλλον

Η διετία που πέρασε

Η περίοδος των δύο χρόνων που ακολούθησε την εισαγωγή του νέου κώδικα φορολογίας εισοδήματος και του νέου κώδικα φορολογικής διαδικασίας το 2013, χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια εφαρμογής του πλαισίου αρχών που θεσπίστηκε με αυτούς τους κώδικες ακολουθώντας με συνέπεια τις αρχές του ΟΟΣΑ και την διεθνή πρακτική.

Στη διάρκεια των δυο αυτών ετών ο ΣΕΒ έκανε συνεχείς και συστηματικές παρεμβάσεις προς το Υπουργείο Οικονομικών με συγκεκριμένες προτάσεις:

I. για την έκδοση των απαραίτητων εφαρμοστικών οδηγιών που θα διασφαλίζουν την εδραίωση ενός διαφανούς φορολογικού πλαισίου για εφαρμογή χωρίς διακρίσεις από την επιχειρηματική κοινότητα αλλά και μελλοντικούς επενδυτές,

II. για την επίλυση ειδικών φορολογικών θεμάτων (π.χ. άρθρο 21 για την επιβολή προκαταβολής φόρου επί της αξίας διασυνοριακών αγορών αγαθών και υπηρεσιών κ.λπ.) που θα είχαν αρνητικό αντίκτυπο στις επιχειρήσεις και συνεπώς στα έσοδα του Δημοσίου.

Αξιολογώντας τα αποτελέσματα και για τις δυο παραπάνω κατηγορίες παρεμβάσεων, θεωρούμε ότι οι παρεμβάσεις αυτές συνέβαλαν ουσιαστικά στην ανάδειξη και τελικά επίλυση σοβαρών θεμάτων.

Οι πρωτοβουλίες του ΣΕΒ

Επίσης, στη διάρκεια των δυο πρόσφατων ετών η Επιτροπή Φορολογικών Θεμάτων του ΣΕΒ επεδίωξε και συνεχίζει να επιδιώκει την προώθηση των παρακάτω φορολογικών θεμάτων:

1. Επέκταση του χρόνου εφαρμογής του θεσμού του Φορολογικού Πιστοποιητικού, όπως ισχύει σήμερα.
2. Επέκταση του χρόνου συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με τα κέρδη της επόμενης δεκαετίας (τροποποίηση του άρθρου 27 του Ν.4172/2013).
3. Ολοκληρωμένη πρόταση προς την Κυβέρνηση για τη θεσμοθέτηση επενδυτικών φορολογικών κινήτρων, η οποία εκπονήθηκε με τη στενή συνεργασία όλων σχεδόν των ελεγκτικών εταιρειών και διακεκριμένων περί τα επενδυτικά κίνητρα συμβούλων.
4. Καθιέρωση των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλο το φάσμα της ελληνικής οικονομίας (online συνδέσεις με TAXISNET, ηλεκτρονική τιμολόγηση, κ.λπ.).
5. Σύσταση περιφερειακών επιτροπών με αυξημένες αρμοδιότητες και με συμμετοχή εκπροσώπων της αγοράς για την επίλυση του εξαιρετικά υψηλού αριθμού των σωρευμένων φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Για τα επόμενα δυο χρόνια η Επιτροπή Φορολογικών του ΣΕΒ είναι επικεντρωμένη, πέραν των παραπάνω θεμάτων τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη, στην προώθηση των ακόλουθων πρωτοβουλιών:

- Στην προώθηση της εφαρμογής οριζόντιων φορολογικών επενδυτικών κινήτρων με βάση την ολοκληρωμένη πρόταση ενθάρρυνσης επενδύσεων που εκπονήθηκε.
- Στην προώθηση εφαρμογής των ηλεκτρονικών συναλλαγών με συγκροτημένες φορολογικές προτάσεις που θα στοχεύουν στην επέκταση/διεύρυνση της φορολογικής βάσης.
- Στην ουσιαστική και ενεργή συμμετοχή της στη λειτουργία της Επιτροπής πρόληψης και επίλυσης Φορολογικών και Τελωνειακών θεμάτων, μέσω της οποίας θα προωθούνται προς επίλυση ad hoc θέματα των μελών μας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος γενικότερα.
- Στην εισαγωγή του θεσμού Group taxation με δυνατότητα συμψηφισμού φορολογικών ζημιών με φορολογητέα κέρδη σε επίπεδο ομίλου.
- Στην προβολή των θέσεων του ΣΕΒ σε θέματα που απασχολούν το επιχειρείν στην Ευρώπη, κυρίως ενόψει των πρωτοβουλιών του ΟΟΣΑ και της ΕΕ για τη νομοθετική αντιμετώπιση της φοροαποφυγής/φοροδιαφυγής, μέσω της ενεργού συμμετοχής έμπειρου στελέχους της Επιτροπής στις εργασίες του Tax Policy Working Group της BUSINESSEUROPE.

Ρυθμιστικά Εμπόδια – Το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ

Η διετία που πέρασε

Τα τελευταία δυο χρόνια, εν μέσω αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών και πιέσεων για εξορθολογισμό των δαπανών, επιχειρήθηκε να υλοποιηθεί ένα κύμα ραγδαίων μεταρρυθμιστικών προσπαθειών στη δημόσια διοίκηση και τη λειτουργία του κράτους. Υπό την πίεση των μνημονιακών δεσμεύσεων επιχειρήθηκαν μεταρρυθμίσεις στο μεγαλύτερο μέρος των λειτουργιών και διαδικασιών της διοίκησης με επίπτωση στη λειτουργία της επιχειρηματικότητας με χαμηλά ή/και αμφίβολα αποτελέσματα (δικαστικές έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας, τελωνιακές και φορολογικές διαδικασίες, δημόσιες συμβάσεις, διαδικασίες επιτάχυνσης δικαιοσύνης, κ.α.).

Το έλλειμμα ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να συντονίζεται, να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές, μεταρρυθμίσεις και ρυθμίσεις αλληλά και η αδυναμία της να προσφέρει υψηλής ποιότητας και ανταποδοτικές υπηρεσίες σε πολίτες και επιχειρήσεις, στοιχίσαν τα τελευταία χρόνια –και εξακολουθούν να στοιχίζουν στη χώρα μας– ανταγωνιστικότητα και κοινωνική ευημερία. Το έλλειμμα αυτό προέρχεται από μια σειρά αλληλένδετων παθογενειών που εξακολουθούν να διέπουν τη συγκρότηση και λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και αφορούν τόσο στο ίδιο το υπηρεσιακό σύστημα (το στελεχιακό δυναμικό, την οργάνωση, τα τεχνικά μέσα και τα συστήματα λειτουργίας των υπηρεσιών) όσο και τη σχέση του υπηρεσιακού συστήματος με το πολιτικό σύστημα και τη λειτουργία των θεσμών.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ, ήδη, από το 2010 έχει προχωρήσει στη δημιουργία του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος, προκειμένου να καταγράφει τα διοικητικά και ρυθμιστικά εμπόδια των επιχειρήσεων από τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και να προτείνει στην Πολιτεία τεκμηριωμένες προτάσεις για την άρση τους και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό, το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος κατά τα δυο προηγούμενα έτη προχώρησε στην υλοποίηση 4 νέων ειδικών θεματικών μελετών για ρυθμιστικά εμπόδια με επίπτωση στην επιχειρηματικότητα, διατυπώνοντας περισσότερες από 150 συγκεκριμένες προτάσεις (Απονομή Δικαιοσύνης, Χωρικός σχεδιασμός, Πρακτικές Εξωτερικής Ανάθεσης, Δημόσιες Προμήθειες, Έλεγχος & Εποπτεία Αγορών), συνέταξε 6 εκθέσεις επιπτώσεων για υφιστάμενες και υπό εκπόνηση νομοθετικές ρυθμίσεις (Ν.4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, Ν.3887/2011 για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές, Ν.3982/2011 για τα επιχειρηματικά πάρκα, Ν.4277/2014 για το νέο ΡΣΑ, Ν. 4302/2014 για την εφοδιαστική αλυσίδα, Ν. 2939/2001 για τα συστήματα ανακύκλωσης), πραγματοποίησε 3 νέες πανελλαδικές έρευνες για τα ρυθμιστικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις και αποτίμησε την ποιότητα των υπηρεσιών που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα από τη διενέργεια και δημοσιοποίηση 3 εξειδικευμένων Ερευνών γνώμης «Βαρόμετρο Ικανοποίησης», χαρτογράφησε 100 νέες διαδικασίες που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις σε όλο το εύρος δραστηριοτήτων τους και κατέγραψε όλη τη σχετική νομοθεσία διαθέτοντας σήμερα μια ολοκληρωμένη ψηφιακή βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει περισσότερα από 1.500 κείμενα νομικού περιεχομένου. Για την υλοποίηση των εργασιών του διοργάνωσε περισσότερα από 20 εργαστήρια και 3 ημερίδες διαβούλευσης με στελέχη της δημόσιας διοίκησης, των επιχειρήσεων και εμπειρογνώμονες, ενώ εξέδωσε 5

ενημερωτικά δελτία με περισσότερους από 1.700 αποδέκτες για την ενημέρωση των επιχειρήσεων.

Επιπλέον συμμετείχε στη διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου «Διαφάνεια, Αξιοκρατία και Αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης», παρουσίασε τις θέσεις του σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ του Προέδρου του ΣΕΒ και του αρμόδιου Αναπληρωτή Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης και συμμετείχε ενεργά στις πρωτοβουλίες που ανέλαβε η ΟΚΕ κατά την ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης αποτελεί κλειδί για την οριστική έξοδο της χώρας από την κρίση. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, απαιτείται η δημόσια διοίκηση να υπηρετήσει την υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων για την ανάπτυξη και να μεταρρυθμίσει τον εαυτό της, θεμελιώνοντας ένα νέο σύγχρονο κράτος, κοντά στον πολίτη και την επιχείρηση.

Αποτελεί προϋπόθεση αλλά και πρόκληση για τη δημόσια διοίκηση να καταφέρει να συνομιλήσει ουσιαστικά και συστηματικά με την επιχειρηματικότητα και να αναπτύξει δράσεις που θα βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και θα αναβαθμίσουν την ποιότητα των υπηρεσιών που απολαμβάνουν οι επιχειρήσεις από τις δημόσιες υπηρεσίες.

Η αναβάθμιση των συστημάτων της δημόσιας διοίκησης και των υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις με τη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ), η ενεργοποίηση ενός συνοδικού και όχι αποσπασματικού προγράμματος κωδικοποίησης και απλοποίησης της νομοθεσίας καθώς και των σχετικών διαδικασιών σε όλο το φάσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η ενίσχυση της διαβούλευσης και των θεσμών διαφάνειας και δημόσιας λογοδοσίας

κατά τη νομοθέτηση, η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της διοίκησης, η αξιοποίηση πρακτικών εξωτερικής ανάθεσης, η εισαγωγή μιας στρατηγικής ανάπτυξης της καινοτομίας στη δημόσια διοίκηση (Public Sector Innovation), η διεύρυνση και διευκόλυνση της δυνατότητας πρόσβασης σε δημόσια πληροφορία, κ.α. αποτελούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις του δομικού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης για την υλοποίηση των οποίων ο ΣΕΒ και το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος θα συνεχίζουν να εργάζονται αναλαμβάνοντας δράσεις και πρωτοβουλίες.

Για το λόγο αυτόν ο ΣΕΒ και το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος θα συνεχίσουν να παρακολουθούν και να αξιολογούν την ποιότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της δημόσιας διοίκησης, μέσα από έρευνες και εκθέσεις επιπτώσεων και θα εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη διατύπωση προτάσεων για ολοκληρωμένα μεταρρυθμιστικά σχέδια μέσα από συνεργατικές διαβουλευτικές διαδικασίες με την Πολιτεία.

Ρυθμιστικά εμπόδια - Αδειοδότηση

Η διετία που πέρασε

Οι εξελίξεις της τελευταίας διετίας στον χώρο της αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων αφορούσαν αποκλειστικά στις διαδικασίες ενεργοποίησης του Ν.4014/2011 (περιβαλλοντική αδειοδότηση) και Ν.4262/2014 (αδειοδότηση ως προς την εγκατάσταση και λειτουργία).

Στην πρώτη περίπτωση και παρά το γεγονός ότι η θεσμοθέτηση των εφαρμοστικών διατάξεων είχε σχεδόν ολοκληρωθεί μέχρι το Νοέμβριο του 2014 με εμφανή τα οφέλη (όπως προέκυπτε από σχετική μελέτη επιπτώσεων εφαρμογής) η περίοδος απόλυτης στασιμότητας που ακολούθησε συνοδεύτηκε μέχρι και πρόσφατα από κινήσεις παραγόντων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) για επαναφορά του προηγούμενου καθεστώτος σε κομβικά σημεία της διαδικασίας.

Στην περίπτωση του Ν.4262/2014 μετά από μία μακρά περίοδο στασιμότητας δρομολογήθηκε από τις αρχές του τρέχοντος έτους, με τη συνδρομή της Παγκόσμιας Τράπεζας και με επισπεύδουσα τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, η απλοποίηση/σύντμηση αδειοδοτικών διαδικασιών που σε πρώτη φάση αφορούν:

- τη βιομηχανία τροφίμων και ποτών
  - τις μεταλλευτικές δραστηριότητες
  - τον τουρισμό και την εστίαση
- με καταληκτική προθεσμία το τέλος Ιουνίου.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ως προς τα σχετιζόμενα με τον Ν.4014/11 ο ΣΕΒ έλαβε στα τέλη του προηγούμενου έτους γνώση των προθέσεων του ΥΠΕΝ για τις αλλαγές και με συντονισμένες παρεμβάσεις κατόρθωσε, τους μήνες που ακολούθησαν, να ανατρέψει τις σχεδιαζόμενες υπαναχωρήσεις.

Ως προς τον Ν.4262/14 ο ΣΕΒ από τα τέλη του 2015 συνεργάστηκε στενά με την ΓΓΒ, παρακολουθώντας τις εργασίες της διυπουργικής ομάδας που προωθούσε τις απλοποιήσεις στους κλάδους τροφίμων και ποτών. Ανάλογη συνεργασία έχει υπάρξει και με την ομάδα εμπειρογνομόνων της Παγκόσμιας Τράπεζας, η οποία στα μέσα Μαΐου παρουσίασε σε ευρύ κύκλιο ενδιαφερομένων φορέων τις τελικές προτάσεις, οι οποίες έτυχαν ευρείας αποδοχής.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Το επόμενο διάστημα ο ΣΕΒ καταβάλλει προσπάθειες έτσι ώστε ο Ν.4014/2011 να λειτουργήσει στην πλήρη του έκταση. Κρίσιμες επιδιώξεις επί του προκειμένου αποτελούν:

- Η εγκατάσταση και λειτουργία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου.
- Η θεσμοθέτηση των εφαρμοστικών διατάξεων (ΚΥΑ, ΠΔ) που αφορούν στους πιστοποιημένους ιδιώτες αξιολογητές ΜΠΕ και επιθεωρητές περιβάλλοντος.
- Η επικαιροποίηση των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων και της κατηγοριοποίησης δραστηριοτήτων με βάση τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις στις παραγωγικές διαδικασίες και στις μεθόδους πρόληψης/καταστολής της ρύπανσης.

Σε ότι αφορά στον Ν.4262/2014 ο οριζόντιος χαρακτήρας που προσλαμβάνει η αδειοδότηση λειτουργίας σε βιομηχανικούς κλάδους, πλην τροφίμων και φαρμάκων (κυρίως λόγω περιορισμού των συναρμοδιοτήτων) δημιουργεί προϋποθέσεις για ολοκλήρωση του έργου τουλάχιστον σε ότι αφορά στη βιομηχανία μέχρι τα μέσα του 2017. Στο πλαίσιο αυτό και πέρα από τα σχετιζόμενα άμεσα με τον Νόμο, η προσπάθεια του ΣΕΒ θα επικεντρωθεί:

- Στην εφαρμογή των ρυθμίσεων με τρόπο ομοιογενή σε όλη την επικράτεια (εξάλειψη φαινομένων κατάχρησης εξουσίας από τοπικές υπηρεσίες και αυτοδιοικητικούς παράγοντες).
- Στη διασφάλιση απόλυτης σαφήνειας ως προς σε τι δεσμεύεται να συμμορφώνεται ο αδειοδοτούμενος.

- Στην άρση των επικαλύψεων στους ελέγχους.
- Στην αποφυγή παραπομπής σε μεθόδους εφαρμοστικές ρυθμίσεις.

Απαραίτητη θεωρεί επίσης ο ΣΕΒ την ενεργοποίηση του συστήματος γεωχωρικών δεδομένων (προβλέπεται στο Νόμο) που να ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους σχετικά με τις χρήσεις γης, αρχής γενομένης από τα τμήματα της χώρας, όπου έχει ολοκληρωθεί ο Γενικός Πολεοδομικός Σχεδιασμός.

Ρυθμιστικά εμπόδια – Οργανωμένη Εγκατάσταση Επιχειρήσεων

Η διετία που πέρασε

Η θεσμική ολοκλήρωση του τρίτου σκέλους του Ν.3982/2011, κεφ. γ «Ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων» με την έκδοση του συνόλου της αναγκαίας δευτερεύουσας νομοθεσίας, ο Ν.4269/2014 «Χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση-Βιώσιμη ανάπτυξη», ο Ν.4277/2014 για το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας-Αττικής, κ.α. νομοθετικές πρωτοβουλίες που προωθήθηκαν κατά τα προηγούμενα δύο έτη, παρότι θέτουν τις προϋποθέσεις ανάπτυξης οργανωμένων υποδομών για εγκατάσταση επιχειρήσεων δεν οδήγησαν στην αναμενόμενη ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πάρκων, ούτε στην προσέλκυση επιχειρήσεων στα ήδη υφιστάμενα. Παράλληλα δεν έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες εξυγίανσης άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων.

Πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ, μόλις το 13% των μεταποιητικών επιχειρήσεων λειτουργεί σήμερα μέσα σε οργανωμένες επιχειρηματικές υποδομές. Ειδικότερα στην Αττική, η οποία αντιπροσωπεύει το 40-45% του συνόλου της μεταποιητικής παραγωγής της χώρας, λειτουργούν μόλις 3 ολοκληρωμένες περιοχές οργανωμένων υποδοχέων με συνολική έκταση 1.780 στρεμμάτων (δηλαδή μόλις το 2,86% της συνολικής έκτασης οργανωμένων υποδοχέων στη χώρα), ενώ από την ψήφιση του νόμου εγκρίθηκε η δημιουργία μόλις 5 επιχειρηματικών πάρκων. Άλλες σχετικές επενδυτικές πρωτοβουλίες, οι οποίες είχαν αρχίσει να δρομολογούνται δεν ολοκληρώθηκαν κυρίως λόγω των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης αλλά και καθυστερήσεων στην εφαρμογή του νόμου.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΕΒ και το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος έλαβαν την πρωτοβουλία να αξιολογήσουν τις μεταβολές που έχουν επέλθει στη λειτουργία των επιχειρήσεων από την ανάπτυξη επιχειρηματικών πάρκων και να αποτιμήσουν τις επιπτώσεις τους στην οικονομία, συντάσσοντας ex post Έκθεση Εκτίμησης Επιπτώσεων από την εφαρμογή του νόμου Ν.3982/2011. Η έκθεση επιπτώσεων αποτέλεσε αντικείμενο εκτεταμένης διαβούλευσης με τα εμπλεκόμενα μέρη, δημοσιοποιήθηκε σε ειδική θεματική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε για το θέμα αυτό το Νοέμβριο του 2015, προωθήθηκε στα συναρμόδια υπουργεία καθώς και στην Περιφέρεια Αττικής.

Ήδη, κατόπιν αιτήματος του αρμόδιου υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Τουρισμού η έκθεση επικαιροποιείται και διευρύνεται προκειμένου να αποτελέσει τη βάση για την προώθηση νομοθετικών βελτιώσεων του Ν.3982/2011 και δράσεων ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης πολιτικής επιχειρηματικής χωροθεσίας. Για το έργο αυτό έχει συσταθεί αρμόδια διυπουργική ομάδα υποστήριξης, η οποία συνεδριάζει τακτικά στα γραφεία του ΣΕΒ.

Την ίδια περίπου περίοδο δημοσιοποιήθηκε και αντίστοιχη ex-ante έκθεση επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, από την ψήφιση του νέου ρυθμιστικού σχεδίου Αθήνας-Αττικής (Ν.4277/2014) προκειμένου να αναδειχτούν οι αναμενόμενες επιπτώσεις στην αναπτυξιακή προοπτική όπου παράγεται περίπου το 40% του ΑΕΠ και η οποία αποτελεί τον ισχυρότερο και πλέον ελπιδοφόρο πόλο καινοτομίας στη χώρα συγκεντρώνονται όμως παράλληλα και τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η δρομολόγηση της εξυγίανσης άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων με προτεραιότητα τα Οινόφυτα και τον Ασπρόπυργο (που είναι οι μεγαλύτερες βιομηχανικές συγκεντρώσεις της χώρας), ο σχεδιασμός πολιτικών προσέληκυσης επιχειρήσεων στα επιχειρηματικά πάρκα, η δημιουργία νέων σύγχρονων υποδομών επιχειρηματικής εγκατάστασης εκεί όπου υπάρχει ανάγκη, η αναβάθμιση των υποστηρικτικών υποδομών και δικτύων στις υφιστάμενες και η βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών από τους φορείς διαχείρισης αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για τον ΣΕΒ.

Για την υλοποίηση των παραπάνω ο ΣΕΒ και το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος πρόκειται να αναλάβουν την επόμενη διετία πρωτοβουλίες αναδεικνύοντας παράλληλα τα οφέλη που συνεπάγεται η οργανωμένη εγκατάσταση και η εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων για τις επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινωνίες.

Ρυθμιστικά εμπόδια – Ταχύτητα στην απονομή Δικαιοσύνης

Η διετία που πέρασε

Η Ελλάδα έχει υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια μεγάλο αριθμό μέτρων, νομοθετικών και διοικητικών, με στόχο την επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης. Τα μέτρα των τελευταίων ετών όμως δεν έχουν οδηγήσει ακόμα σε ορατά, για την οικονομία, αποτελέσματα. Οι έρευνες και μελέτες, του ΣΕΒ και άλλων ελληνικών και ευρωπαϊκών φορέων καταγράφουν για άλλη μια φορά την επιμονή των πολιτών μεγάλων χρόνων εκδίκασης και την ύπαρξη μεγάλου αριθμού εκκρεμών υποθέσεων, ιδιαίτερα στη διοικητική δικαιοσύνη. Σημειώνεται επίσης ενδεικτικά ότι ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης της πτωχευτικής διαδικασίας είναι σήμερα 3,5 χρόνια, από τους υψηλότερους στην Ε.Ε.

Την εικόνα αυτή συμπληρώνει μια αδύναμη επίδοση στην προώθηση εξωδικαστικών διαδικασιών επίλυσης διαφορών, παρόλο που υπάρχουν θεσμοθετημένες διαδικασίες διαμεσολάβησης και διαιτησίας. Η χαμηλή επίδοση της χώρας στο πεδίο αυτό σχετίζεται κυρίως με την έλλειψη μέτρων ενημέρωσης και προώθησης αλληλά και την ικανότητα του δικαστή να επιβάλει σε πρώτο στάδιο την αναζήτηση εξωδικαστικής λύσης.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ, αναλαμβάνοντας την πρωτοβουλία, ανέδειξε με συστηματικό τρόπο τα προβλήματα της καθυστέρησης της απονομής δικαιοσύνης και τις σημαντικές επιπτώσεις που αυτές έχουν στο επιχειρείν και στην προσέλκυση επενδύσεων. Οι κυριότερες δράσεις αυτή την περίοδο ήταν:

- Εκπόνηση Μελέτης από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος με τίτλο: «Επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης και της επίλυσης διαφορών, προϋπόθεση για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη» που περιείχε 92 τεκμηριωμένες και ιεραρχημένες προτάσεις και πρόσθετη εξειδικευμένη μελέτη για τις Εναλλακτικές Μορφές Επίλυσης Διαφορών. Η μελέτη παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση διαβούλευσης, με συμμετοχή εκπροσώπων της Κυβέρνησης, του δικαστικού κλάδου, της επιχειρηματικότητας και εμπειρογνομώνων. Στην συνέχεια, η μελέτη, μαζί με τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, επιδόθηκε στον Υπουργό Δικαιοσύνης από τον Πρόεδρο του ΣΕΒ. Η μελέτη έτυχε ευρύτατης δημοσιότητας και αποτέλεσε αντικείμενο ειδικών αφιερωμάτων στον Τύπο.
- Εκπόνηση μελέτης για τα Οφέλη της Εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Δικαιοσύνης στο Ελληνικό Δικαστικό Σύστημα, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο ELTRUN και την υποστήριξη της Google. Η μελέτη παρουσιάστηκε στην εκδήλωση «Στροφή στην Ανάπτυξη: ιδιωτικές επενδύσεις για διατηρήσιμες νέες θέσεις εργασίας στην Ελλάδα», στην οποία κεντρικός ομιλητής ήταν ο κ. Jyrki Katainen, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Ίδρυση, σε συνεργασία με 14 θεσμικούς φορείς, του Οργανισμού Προώθησης Εναλλακτικών Μεθόδων Επίλυσης Διαφορών (ΟΠΕΜΕΔ), με στόχο την προώθηση των εξωδικαστικών μεθόδων επίλυσης διαφορών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Για την επόμενη διετία οι κύριες προκλήσεις στον χώρο επικεντρώνονται κυρίως:

- Στη διατήρηση στην επικαιρότητα του σοβαρού προβλήματος που δημιουργεί η καθυστέρηση της απονομής δικαιοσύνης στο επιχειρείν.
- Στην ανάδειξη των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται και την τεκμηρίωση των προβλημάτων και των ωφελειών μέσω ποσοτικών στοιχείων και δεικτών.
- Στην ανάδειξη και την παρακολούθηση της εφαρμογής της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (e-justice) στο ελληνικό δικαστικό σύστημα, καθώς και των συναφών μέτρων επιτάχυνσης των διαδικασιών, όπως π.χ. των ηλεκτρονικών παραβόλων.
- Στην αποτελεσματική προώθηση των εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών, σε συνεργασία με την Πολιτεία.

Ρυθμιστικά εμπόδια – Λειτουργία ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων

Η διετία που πέρασε

Μετά από δυο ολοκληρωμένα προγράμματα τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ για την άρση ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και έντονες ενστάσεις από διάφορα εμπλεκόμενα μέρη, επαγγελματικές ομάδες αλλιά ακόμη και από τμήμα της ίδιας της διοίκησης, μια σειρά από νομοθετικές ρυθμίσεις απελευθέρωσης επιμέρους αγορών προϊόντων και υπηρεσιών και άρσης εμποδίων, τέθηκαν σε εφαρμογή σηματοδοτώντας τεκτονικές αλλαγές στην εγχώρια αγορά (bake-off, ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ, εκπτώσεις, άνοιγμα καταστημάτων τις Κυριακές, βρεφικό γάλα, απελευθέρωση επαγγελματιών, πωλήσεις κάτω του κόστους, κ.α.). Καταγράφοντας ισχυρές ανταγωνιστικές πιέσεις και κινητικότητα σε συγκεκριμένους κλάδους (με αποκορύφωμα στον κλάδο του λιανικού εμπόρου), αλλαγές στις πρακτικές των επιχειρήσεων αλλιά και στη συμπεριφορά των καταναλωτών, έχουν δημιουργηθεί σταδιακά οι προϋποθέσεις για να γίνουν περισσότερο ορατές οι θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης του ανταγωνισμού στις τιμές, στην ποιότητα, στην πρόσβαση των καταναλωτών σε προϊόντα και υπηρεσίες αλλιά και ευρύτερα στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα προωθήθηκαν αλλαγές τόσο στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (επιχειρώντας ανεπιτυχώς να επαναενισχυθεί ο ρόλος του εποπτεύοντος Υπουργείου στη λειτουργία της) όσο και στο δίκαιο ανταγωνισμού (εισαγωγή διαδικασίας διευθέτησης, ποινικές κυρώσεις, κ.α.).

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ με το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος υποστήριξε και εξακολουθεί να υποστηρίζει το έργο του ΟΟΣΑ για τον εντοπισμό ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό συντονίζοντας κατά τα δυο τελευταία έτη περισσότερες από 20 συναντήσεις με κλαδικούς συνδέσμους, μεμονωμένες επιχειρήσεις και εμπειρογνώμονες των υπό εξέταση αγορών προκειμένου να αναδειχτεί, η άποψη των επιχειρήσεων πρωτογενώς. Τον Ιανουάριο του 2016 συμμετείχε σε διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση των εθνικών αρχών ανταγωνισμού ώστε να γίνουν πιο αποτελεσματικές στην επιβολή της νομοθεσίας, ενώ την ίδια περίπου περίοδο ανέλαβε πρωτοβουλίες τόσο στην Ελλάδα όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ανάδειξη των αρνητικών επιπτώσεων στη λειτουργία των αγορών από την απόπειρα περιορισμού της ανεξαρτησίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στο πλαίσιο τροπολογίας που εισήχθηκε προς ψήφιση καθώς και στις καθυστερήσεις και τον τρόπο ορισμού των μελών σε ΠΑΕ και την ΕΕΤΤ.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η επικείμενη ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/104/ΕΕ για τις αγωγές αποζημίωσης επί παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού (έως το τέλος του χρόνου), η πιθανολογούμενη οριζόντια αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών -μέσω της οποίας προσδοκούμε την ενίσχυση της θεσμικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας τους και όχι το αντίθετο- η άρση ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό σε νέους κλάδους και υπο-κλάδους της ελληνικής οικονομίας (κατασκευές, ΜΜΕ, χονδρεμπόριο, e-commerce, επιλεγμένους υποκλάδους της μεταποίησης) μετά την ολοκλήρωση και του 3ου προγράμματος εφαρμογής της εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ (toolkit), οι μνημονιακές δεσμεύσεις για περαιτέρω απελευθέρωση επιλεγμένων αγορών προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και παραδοσιακών φυσικών μονοπωλίων μέσω των ιδιωτικοποιήσεων, αλλά και η αύξηση του αριθμού των συγχωνεύσεων και εξαγορών, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης, αναμένεται να μεταβάλουν σημαντικά το πλαίσιο ανταγωνιστικής λειτουργίας των αγορών, την ένταση του ανταγωνισμού και τις πρακτικές ανταγωνιστών, ρυθμιζόμενων και ρυθμιστών.

Ο ΣΕΒ θα εργαστεί για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και την απελευθέρωση των αγορών, διεκδικώντας μεγαλύτερη οικονομική ελευθερία και άνοιγμα αγορών (ενέργεια, μεταφορές, κ.α.), θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών, ιδίως αυτών που έχουν την ευθύνη ρύθμισης ή εποπτείας της επιχειρηματικής λειτουργίας (Επιτροπή Ανταγωνισμού, ΡΑΕ, ΕΕΤΤ, ΕΕΠΠ), αναβάθμιση του στελεχειακού δυναμικού τους καθώς και περαιτέρω άρση των αντι-ανταγωνιστικών εμποδίων και πρακτικών που παρεμποδίζουν την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας και θα αναλάβει πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων στους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού και της προστασίας επιχειρήσεων και καταναλωτών.

Ρυθμιστικά εμπόδια – Έλεγχος και Εποπτεία αγορών

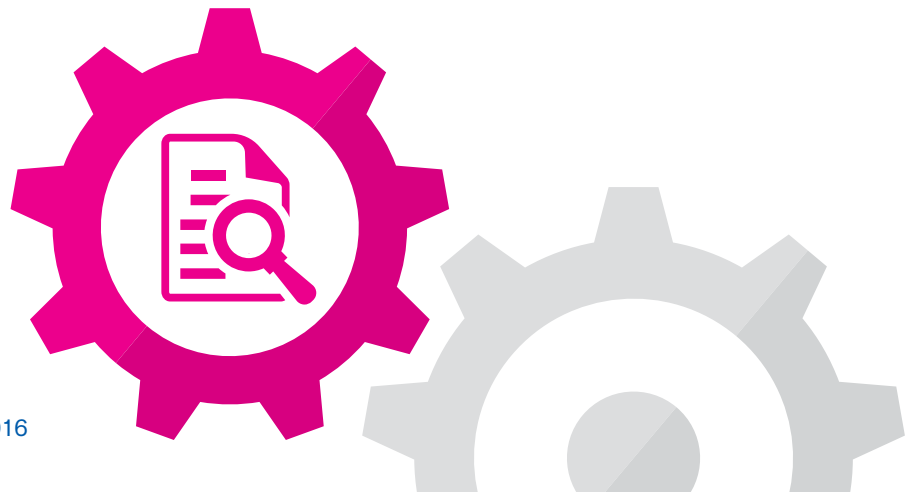
Η διετία που πέρασε

Αν και το θεσμικό πλαίσιο ελέγχων στο μεγαλύτερο μέρος του απορρέει από ευρωπαϊκούς κανονισμούς και δεσμεύσεις, το εθνικό σύστημα ελέγχων βιομηχανικών και καταναλωτικών προϊόντων εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένο, να στερείται εύρους και στόχευσης, να επιτρέπει την ανάπτυξη αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών ή/και φαινομένων διαφθοράς και τελικά να εκπληρώνει μερικώς την ελεγκτική λειτουργία του κράτους.

Η κατάργηση του αγορανομικού κώδικα και των αγορανομικών διατάξεων, η προσπάθεια εξορθολογισμού των κυρώσεων και των προστίμων, οι σημαντικές πρωτοβουλίες συντονισμού μεταξύ των συναρμόδιων φορέων (μνημόνιο συνεργασίας ΕΦΕΤ – ΓΧΚ) που πραγματοποιήθηκαν τη διετία που πέρασε, συνέβαλλαν μεν στη βελτίωσή του, αλλά δεν αντιμετώπισαν το σύνολο των προβλημάτων.

Σε αυτό συνέβαλε η έλλειψη ανθρώπινων και χρηματικών πόρων, που οξύνθηκε σημαντικά λόγω της συγκυρίας και έχει οδηγήσει σε σημαντικές μειώσεις του αριθμού των ελεγκτών και των ελέγχων, ιδίως των προληπτικών, σε μια περίοδο όπου οι ελεγκτικές ανάγκες παρέμειναν σταθερές (ενδεικτικά αναφέρεται ότι την περίοδο 2010-2013, κυρίως λόγω των δημοσιονομικών περιορισμών οι έλεγχοι των δομικών υλικών μειώθηκαν κατά 41,6%, ενώ η τάση αυτή συνεχίζεται και σήμερα).

Την ίδια στιγμή όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει πρωτοβουλίες για περαιτέρω άρση των περιορισμών στην ενιαία αγορά, αναγνωρίζοντας ένα υψηλό επίπεδο ελεγκτικής ικανότητας, δηλαδή ικανότητας προάσπισης των απαιτήσεων ασφάλειας και ποιότητας των παραγόμενων, εισαγόμενων και διακινούμενων προϊόντων, για το σύνολο των κρατών μελών και για τη χώρα μας (ενοποιημένα προγράμματα ελέγχων).

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ο ΣΕΒ με το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος κατάρτισε μελέτη με θέμα «Μεταρρύθμιση του συστήματος ελέγχου και εποπτείας βιομηχανικών & καταναλωτικών προϊόντων» προκειμένου να αναδείξει την ανάγκη για αναμόρφωση του υφιστάμενου συστήματος ελέγχων και να συμβάλει με πρακτικό τρόπο σε πρωτοβουλίες που θα βελτιώσουν την ποιότητα και επάρκεια του ελεγκτικού έργου του κράτους, θα αυξήσουν το βαθμό συμμόρφωσης των παραγόμενων και διακινούμενων προϊόντων με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας, θα διαφυλάξουν τον υγιή ανταγωνισμό και τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και θα μειώσουν το διοικητικό βάρος τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στο ίδιο το δημόσιο.

Η μελέτη επικεντρώθηκε στο θεσμικό πλαίσιο εποπτείας καθώς και στις πρακτικές και την ποιότητα των διενεργούμενων ελέγχων σε όλη την αλυσίδα αξίας για τα βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα με επισήμανση CE καθώς και για τα τρόφιμα και προϊόντα ταχείας κατανάλωσης (FMCG) και αξιοποίησε τα ευρήματα προκειμένου να διατυπώσει μια ολοκληρωμένη και συνοδική πρόταση για την ανάπτυξη ενιαίου συστήματος ελέγχου, στη βάση της διεθνώς εφαρμοσμένης πρακτικής του single audit μέσω της λειτουργίας ενός Φορέα Ενιαίας Εποπτείας και Συντονισμού του ελεγκτικού έργου.

Η μελέτη αποτέλεσε αντικείμενο εκτεταμένης διαβούλευσης με θεσμικούς φορείς και την αγορά, δημοσιοποιήθηκε στο πλαίσιο εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του προηγούμενου έτους και παρουσιάστηκε στην αρμόδια Υφυπουργό Βιομηχανίας καθώς και στην Παγκόσμια Τράπεζα, η οποία αποτελεί τον τεχνικό σύμβουλό του υπουργείου για το θέμα αυτό και υποστηρίζει την προετοιμασία σχετικών πρωτοβουλιών.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η διαιώνιση της αδυναμίας του κράτους να μεταρρυθμίσει τον εαυτό του, να οργανώσει το ελεγκτικό του έργο βάσει της ανάλυσης κινδύνων, να συντονίσει τις συναρμόδιες υπηρεσίες σε κεντρικό, αποκεντρωμένο και περιφερειακό επίπεδο, να προτυποποιήσει και να ενισχύσει τα εργαλεία ελέγχου αξιοποιώντας τις ΤΠΕ, να ενισχύσει το ανθρώπινο δυναμικό, να αυξήσει τους ελέγχους κ.α., ώστε να ασκεί αποτελεσματικά και με επάρκεια τον εποπτικό του ρόλο, θα εξακολουθεί να αποτελεί μια διαρκή και συνεχιζόμενη πρόκληση για την επιχειρηματικότητα.

Αυτή η πρόκληση αναδεικνύεται ακόμη περισσότερο καθώς η επικείμενη απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης κατ' αρχήν στη βιομηχανία τροφίμων και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, υιοθετώντας τη λογική των ex-post έναντι των ex-ante ελέγχων, ορθά θα μεταθέσει την ευθύνη και το βάρος των ελέγχων κατά τη λειτουργία των επιχειρήσεων και κατά την κυκλοφορία και διάθεση των προϊόντων στην αγορά.

Για το λόγο αυτό ο ΣΕΒ σε συνεργασία με τους αρμόδιους κλαδικούς και περιφερειακούς συνδέσμους θα υποστηρίξει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους εμπλεκόμενους φορείς για την εφαρμογή αυτής της μεταρρύθμισης. Παράλληλα θα συνεχίσει να επιδιώκει την ανάδειξη των προδιαγραφών καθώς και την αναβάθμιση των ελέγχων και των ελεγκτικών μηχανισμών προκειμένου να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και η ποιότητα των παραγόμενων και διακινούμενων προϊόντων.

Τέλος ο ΣΕΒ θα επιδιώξει την ενίσχυση της πιστοποίησης στο μέτρο που αυτή σχετίζεται με τη λειτουργία σημαντικών νομοθετημάτων (αδειοδοτήσεις-ενεργειακή αποδοτικότητα). Στο πλαίσιο αυτό ο Σύνδεσμος θα ζητήσει την άμεση ενεργοποίηση των διαδικασιών διαπίστευσης φορέων και σχημάτων που πρόκειται να εμπλακούν στις διαδικασίες πιστοποίησης, που συνδέονται με τα παραπάνω νομοθετήματα.

Ρυθμιστικά εμπόδια – Δημόσιες Προμήθειες

Η διατία που πέρασε

Ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων – και κατ' επέκταση δημοσίων προμηθειών – αναγνωρίζεται ως ένας εκ των σημαντικότερων πυλώνων για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Το ελληνικό σύστημα δημοσίων προμηθειών χαρακτηρίζεται από μακροχρόνιες παθογένειες, που περιορίζουν την αποτελεσματικότητά του, όπως είναι: το έλλειμμα ολοκληρωμένης στρατηγικής για τις δημόσιες προμήθειες, η χαμηλή έμφαση του υφιστάμενου συστήματος στον προγραμματισμό προμηθειών, ο χαμηλός βαθμός συγκέντρωσης των προμηθειών και συνεπακόλουθης αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας και ο μεγάλος αριθμός Αναθετουσών Αρχών, η διάσπαση, η πολυπλοκότητα και σε ορισμένες περιπτώσεις η ανεπάρκεια του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις, κ.λπ.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες για τη βελτίωση του συστήματος δημοσίων προμηθειών με πλέον σημαντική θεσμική παρέμβαση το νέο πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις (Ν.4281/2014), η εφαρμογή του οποίου έχει ανασταλεί έως τις αρχές του 2016, ενόψει και της εναρμόνισης των νέων Κοινοτικών Οδηγιών του 2014 για τις Δημόσιες Συμβάσεις. Αξιοσημείωτη είναι και η εισαγωγή του e-procurement στο σύστημα δημοσίων συμβάσεων το 2013, μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ).

Ωστόσο, για την ουσιαστική πραγμάτωση της μεταρρύθμισης, απαιτείται ένας συνολητικός επανασχεδιασμός του συστήματος δημοσίων προμηθειών στη βάση μιας ενιαίας στρατηγικής για όλη την αλυσίδα αξίας των δημοσίων προμηθειών, με κύρια οφέλη την απλοποίηση και την επιτάχυνση διαδικασιών, τη μείωση κόστους για τις επιχειρήσεις και το δημόσιο, τη διασφάλιση της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού, τη δημιουργία κλίματος σταθερότητας, την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και τελικά τη διασφάλιση κρίσιμων προϋποθέσεων για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στο δημόσιο διάλογο για την μεταρρύθμιση του συστήματος των δημοσίων προμηθειών με κύριες δράσεις τις εξής:

- Εκπόνηση μελέτης από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος με τίτλο: «Η Μεταρρύθμιση του Συστήματος των Δημοσίων Προμηθειών» που περιείχε 23 τεκμηριωμένες και ιεραρχημένες προτάσεις. Η μελέτη, η οποία εκπονήθηκε με ευρεία συνεργασία της Πολιτείας και φορέων της επιχειρηματικότητας, παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση διαβούλευσης, με συμμετοχή εκπροσώπων της Κυβέρνησης, της επιχειρηματικότητας και εμπειρογνομώνων.
- Συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση, με αναλυτικές προτάσεις, για το «Σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής στον Τομέα Δημοσίων Συμβάσεων», που διεξήγαγε η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή των Δημοσίων Συμβάσεων.
- Συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση, με αναλυτικές προτάσεις, για το Σχέδιο Νόμου με θέμα: «Ανάθεση και Εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμήθειας Αγαθών και Υπηρεσιών (Βιβλία I, II, III), για την ενοποίηση της εθνικής νομοθεσίας και για την προσαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη των Κοινοτικών Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, που διεξήγαγαν τα Υπουργεία Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η ρευστότητα του θεσμικού πλαισίου και των διαδικασιών και εργαλείων υλοποίησης στον τομέα των δημοσίων προμηθειών θέτει σημαντικές προκλήσεις για το επόμενο διάστημα. Οι κυριότερες προκλήσεις, στις οποίες ο ΣΕΒ έχει σημαντικό θεσμικό λόγο, είναι:

- Η υλοποίηση μίας αποτελεσματικής στρατηγικής δημοσίων προμηθειών που θα ικανοποιεί τους εθνικούς αναπτυξιακούς στόχους, θα είναι πρακτικά εφαρμόσιμη, δεν θα θέτει γραφειοκρατικά εμπόδια στο επιχειρείν, και θα ενθαρρύνει τον υγιή ανταγωνισμό.
- Η θέσπιση ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου, σε εναρμόνιση με την ΕΕ, που θα αποτελεί μία στοχευμένη μεταρρύθμιση με εξορθολογισμό των δομών και των διαδικασιών του κύκλου ζωής των δημοσίων προμηθειών, μειώνοντας τις σημερινές δυσκαμψίες και καθυστερήσεις
- Η ενίσχυση της ικανότητας της διοίκησης στη λήψη αποφάσεων και στη διαχείριση, δηλαδή: α) αναβάθμιση του επιπέδου ποιότητας και πληρότητας πληροφόρησης της διοίκησης και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου λήψης αποφάσεων και β) συστηματική θεσμική, πολιτική, οργανωτική και τεχνική υποστήριξη για την οριζόντια προώθηση των στρατηγικών στόχων της μεταρρύθμισης, ως κρίσιμης προϋπόθεσης για την επίτευξή τους. Σε αυτό τον στόχο σημαντικό ρόλο θα παίξουν οι ηλεκτρονικές προμήθειες και η καθιέρωση ενός συστήματος ευέλικτης διαχείρισης του πλήρους κύκλου ζωής των προμηθειών.

Εργασιακές σχέσεις και Ανθρώπινο Δυναμικό

Η διετία που πέρασε

Κατά τη διετία που πέρασε εντάθηκαν οι προσπάθειες του ΣΕΒ για την ενίσχυση του Κοινωνικού Διαλόγου, με σκοπό την εύρεση συναινετικών προτάσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων. Ο ΣΕΒ υπέγραψε την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας 2016 και παράλληλα ολοκλήρωσε το έργο για την ενίσχυση του τριμερούς κοινωνικού διαλόγου, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και με την ενεργό στήριξη από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO).

Στο πλαίσιο αυτό, ενισχύθηκαν οι κοινές θέσεις των εργοδοτικών οργανώσεων, όπως η κοινή επιστολή των εργοδοτικών οργανώσεων για το Νόμο σχετικά με την Κύρωση του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, με την οποία δηλώνεται ρητά η εκφρασμένη συμφωνία όλων με τις θέσεις του ΣΕΒ περί αντίθεσης στον υποχρεωτικό χαρακτήρα του ελληνικού συστήματος Διαιτησίας καθώς και η κοινή επιστολή των εργοδοτικών οργανώσεων σχετικά με την ενσωμάτωση της Οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων.

Παράλληλα, ο ΣΕΒ συμμετείχε στη διαβούλευση και σε πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση γενικότερα της παραβατικότητας στην αγορά εργασίας. Αρωγός στις δράσεις αυτές είναι το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τέλος, ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία διαβούλευσης για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, τόσο στο πλαίσιο συναντήσεων με το Υπουργείο Εργασίας όσο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ), συμβάλλοντας με θέσεις και προτάσεις, με σκοπό την οικονομική ανταποδοτικότητα και βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος αλλά και τη συνταξιοδοτική δικαιοσύνη.

Εργασιακές σχέσεις

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

- Συμμετοχή στη δημόσια διαβούλευση για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση (συναντήσεις με το Υπουργείο Εργασίας / κατάθεση θέσεων - παρατηρήσεων ΣΕΒ, συμμετοχή στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή / διατύπωση θέσεων ΣΕΒ).
- Συμμετοχή στη διαβούλευση του Υπουργείου Εργασίας, του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κατάρτιση σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας – διατύπωση θέσεων ΣΕΒ.
- Συμμετοχή στη διαβούλευση του Υπουργείου Εργασίας για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/67/ΕΚ για την απόσπαση των εργαζομένων – διατύπωση θέσεων ΣΕΒ.
- Πραγματοποιήθηκαν διαπραγματεύσεις για 8 συλλογικές συμβάσεις εργασίας (τρόφιμα, γάλατα, τυριά, αναψυκτικά/ποτά, πτηνοτροφικά, χημικούς επιστήμονες, λογιστές και μετάλλου).
- Συμμετοχή στις διαδικασίες μεσολάβησης του ΟΜΕΔ για 2 υποθέσεις (αμαξώματα και ηλεκτροτεχνίτες) και στη διαδικασία διαιτησίας για 1 υπόθεση (ζαχαρώδη – έκδοση Διαιτητικής απόφασης).
- Ο ΣΕΒ κατέληξε σε προτάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των τριμερών οργάνων διαβούλευσης, στο πλαίσιο του κοινού έργου με τους Κοινωνικούς Εταίρους, με την ενεργό στήριξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.
- Ο ΣΕΒ υπέγραψε τις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις της τσιμεντοβιομηχανίας και της καπνοβιομηχανίας, ενώ συμμετείχε τόσο σε διμερείς διαπραγματεύσεις όσο και στις διαδικασίες του ΟΜΕΔ για σειρά άλλων συμβάσεων.
- Ο ΣΕΒ συνέβαλλε στην κατάρτιση σχεδίου δράσης για την αναδιοργάνωση του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛΙΝΥΑΕ) και στην κατάρτιση

της πρώτης Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης του Ινστιτούτου, με εξορθολογισμό των δαπανών για την ενίσχυση της βιωσιμότητάς του.

- Συνεργάστηκε με τους Κοινωνικούς Εταίρους και κατέθεσε κοινή πρόταση για την Εθνική Στρατηγική για την Υγεία και Ασφάλεια στην Εργασία.
- Συνεργασία με Διεθνή Οργάνωση Εργοδοτών (ΙΟΕ) για παροχή τεχνογνωσίας σε κρίσιμα ζητήματα εργασιακών σχέσεων.
- Συγκροτήθηκε και λειτούργησε ομάδα εργασίας ασφαλιστικών θεμάτων με μέλη εξειδικευμένους συνεργάτες, εμπειρογνώμονες, νομικούς και ακαδημαϊκούς, η οποία διαμόρφωσε θέσεις και προτάσεις για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση.
- Ο ΣΕΒ ολοκλήρωσε δράσεις και πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού σε διάφορα πεδία, όπως οι δείκτες ανθρώπινου δυναμικού (HR Metrics), η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε ηγετικές θέσεις, η προώθηση πρακτικών προνοητικής διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού και της λειτουργικής ευελιξίας και οργανωτικής καινοτομίας στις ελληνικές επιχειρήσεις.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018:

1. Εμβάθυνση του Κοινωνικού Διαλόγου σε όλα τα επίπεδα και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του στη δημιουργία πολιτικών.
2. Καταπολέμηση εισφοροδιαφυγής και αδήλωτης εργασίας.
3. Μείωση του μη μισθολογικού κόστους των επιχειρήσεων.
4. Στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση της απασχόλησης, ιδιαίτερα των νέων, μέσω σύζευξης των γνώσεων και δεξιοτήτων τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Εργασιακές σχέσεις και Ανθρώπινο Δυναμικό

Η διετία που πέρασε

Η παραμονή της ελληνικής οικονομίας σε ύφεση έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας που αποτυπώνεται στη συνεχή συρρίκνωση της απασχόλησης, την εκρηκτική άνοδο της ανεργίας, ιδίως της ανεργίας των νέων και της μακροχρόνιας ανεργίας. Η μείωση του αριθμού των απασχολημένων προκύπτει τόσο από την οριστική παύση λειτουργίας μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων όσο και από τη μείωση του προσωπικού επιχειρήσεων που συνεχίζουν να λειτουργούν. Κατά την περίοδο 2014-16 δεν υπήρξε σημαντική αντιστροφή των τάσεων αυτών, παρά την περιορισμένη κάμψη των ποσοστών ανεργίας.

Στο πλαίσιο αυτό, διαμορφώνονται νέες συνθήκες και στην αγορά εργασίας. Η προσαρμογή των επιχειρήσεων δημιουργεί νέα δεδομένα στις εργασιακές σχέσεις, τις πρακτικές διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, τα κρίσιμα επαγγέλματα και δεξιότητες, τροποποιεί, όμως και σε σημαντικό βαθμό, τους μηχανισμούς ενσωμάτωσης των νεοεισερχομένων σε αναπτυσσόμενους τομείς της αγοράς εργασίας. Η ελληνική οικονομία τείνει να απολέσει το σημαντικό πλεονέκτημα προσφοράς καλή καταρτισμένων νέων πτυχιούχων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της διαρροής επιστημόνων προς το εξωτερικό και της υποβάθμισης των πτυχίων, ενώ συγχρόνως αναδεικνύονται τα ιστορικά κενά και ελλείψεις στη διασύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις επιχειρήσεις.

Κατά την περίοδο 2014-2016, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού προσεγγίζονται στη βάση των διαπιστώσεων για υποχώρηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Ως αιτίες εντοπίζονται μεταξύ άλλων (και τίθενται ως στόχοι για την Ευρώπη του 2020) το χαμηλότερο του αναμενομένου ποσοστό στο εργατικό δυναμικό αποφοίτων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ιδιαίτερα σε αντικείμενα STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics), το έλλειμμα δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου, τα υψηλά ποσοστά εγκατάλειψης της τυπικής εκπαίδευσης κ.λπ. Ταυτόχρονα, διαπιστώνονται κοινωνικά και δημογραφικά προβλήματα (υψηλή ανεργία νέων, γήρανση πληθυσμού).

Διαμορφώνεται η άποψη ότι η προώθηση της παραγωγικότητας και της απασχολησιμότητας πρέπει να συντελεστεί μέσω της προσφοράς των σχετικών και κατάλληλων γνώσεων και δεξιοτήτων. Θεωρείται ως επιτακτική ανάγκη η πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων στην εκπαίδευση και στα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης καθώς και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων ώστε να αντιμετωπισθούν οι ταχύτατες αλλαγές στην αγορά εργασίας, στο πλαίσιο μιας επιταχυνόμενης μετάβασης προς μια ψηφιακή οικονομία.

Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Κατά τη διετία 2014-2016, ο ΣΕΒ ολοκλήρωσε μια σειρά πρωτοβουλιών σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και ταυτόχρονα συμμετείχε ενεργά στο δημόσιο διάλογο για τα θέματα αυτά, διατυπώνοντας συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις πολιτικής.

Ο Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών των Επιχειρήσεων σε Επαγγέλματα και Δεξιότητες που ανέπτυξε ο ΣΕΒ, αποτέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση μιας ολιστικής προσέγγισης - πρότασης προς την Πολιτεία για ένα αντίστοιχο Εθνικό Σύστημα. Σε αυτό το πλαίσιο, ανταποκρίθηκε, ως Κοινωνικός Εταίρος, στο σχεδιασμό και στην έναρξη της λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, προκειμένου να εκπληρωθεί και η σχετική αρεσιμότητα / υποχρέωση που υπάρχει στο ΕΣΠΑ 2014-2020. Επίσης, ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στο δημόσιο διάλογο για τα θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, στο πλαίσιο Επιτροπών, Ομάδων Εργασίας και άλλων οργάνων που συγκροτήθηκαν από την Πολιτεία (Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Εργασίας, ΟΑΕΔ, Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» (ΕΙΕΑΔ) κ.λπ.), καταθέτοντας απόψεις, θέσεις και προτάσεις προς την κατεύθυνση βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και ιδίως της διασύνδεσης των συστημάτων αυτών με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των επιχειρήσεων.

Ο ΣΕΒ επίσης, ανέπτυξε, ανέδειξε και προώθησε σε σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων, μεθόδους και πρακτικές λειτουργικής ευελιξίας και οργανωτικής καινοτομίας καθώς και οδηγούς για τη προνοητική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η προοπτική εξόδου από την οικονομική ύφεση, διαμορφώνει από την πλευρά της ζήτησης εργασίας την ανάγκη για υψηλότερου επιπέδου γνώσεις και δεξιότητες αλληλά και για την επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού επιχειρήσεων ή/και οικονομικών κλάδων που βρίσκονται σε διαδικασία διαρθρωτικής προσαρμογής. Ένας συγκριτικά μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων αντιμετωπίζει σήμερα την άμεση ανάγκη διαρθρωτικής προσαρμογής του επιχειρηματικού του μοντέλου και των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού του κάτι που απαιτεί την ύπαρξη κατάλληλων πολιτικών και μέσων.

Συνολητικά, ο ΣΕΒ πιστεύει ότι μια οικονομία υψηλής ανταγωνιστικότητας απαιτεί την επένδυση στη γνώση και την ύπαρξη κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Είναι υποχρέωση της Πολιτείας να προωθήσει τον εκσυγχρονισμό όλων των επιπέδων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και των επιχειρήσεων να αναβαθμίσουν τα συστήματα που χρησιμοποιούν για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους. Και οι δύο πλευρές πρέπει να εργασθούν για την ενδυνάμωση των πολιτικών που συνδέουν τους εξερχόμενους από τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την παραγωγή και τις επιχειρήσεις,

Ο ΣΕΒ καλείται να αναλάβει πρωτοβουλίες για ένα συνεχή και αποτελεσματικό δημόσιο διάλογο που θα αφορά ένα μακροπρόθεσμο σχεδιασμό των συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Βασικοί πυλώνες του σχεδιασμού αυτού πρέπει να αποτελέσουν η υιοθέτηση μεθοδολογιών μάθησης με βάση την εργασία (work based learning), η οργάνωση των σπουδών με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα, η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτών και η απόλυτη προτεραιότητα στην προώθηση ψηφιακών, οριζόντιων και πράσινων δεξιοτήτων καθώς και δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας.

Ο ΣΕΒ καλείται επίσης να υποστηρίξει τις επιχειρήσεις για την υιοθέτηση αποδεδειγμένα αποτελεσματικών πρακτικών προσέγγισης των εκπαιδευομένων με την αγορά εργασίας (πρακτική άσκηση, απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, μαθητεία) που σήμερα δεν αποτελούν τις κύριες πρακτικές τους για την προσέληψη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Τέλος, ο ΣΕΒ καλείται να αναλάβει πρωτοβουλίες για τη διεύρυνση της συνεργασίας με τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης, από τις δραστηριότητες των οποίων απουσιάζει η ουσιαστική διασύνδεση με τις επιχειρήσεις, για την τοποθέτηση νέων εισερχομένων στην αγορά εργασίας σε θέσεις απασχόλησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας.

Ψηφιακή οικονομία

Η διετία που πέρασε

Οι ψηφιακές υπηρεσίες στην Ελλάδα παρουσιάζουν χαμηλότερη διείσδυση και μικρότερη ανάπτυξη σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Πρόσφατες αναλύσεις καταδεικνύουν ότι η χώρα μας βρίσκεται μεταξύ των ουραγών στην Ευρώπη, στην ωριμότητα και αξιοποίηση των ψηφιακών υπηρεσιών. Στο δείκτη της απόδοσης της ψηφιακής οικονομίας (Digital Economy and Society Index), η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις τελευταίες χώρες της Ε.Ε., παρουσιάζοντας υστέρηση σε τομείς όπως η χρήση του διαδικτύου και των ψηφιακών υπηρεσιών, οι δεξιότητες στη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών, το επίπεδο ψηφιοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών, κ.τλ. Αντίστοιχα, στο δείκτη μέτρησης της ωριμότητας της διαδικτυακής οικονομίας e-Intensity η Ελλάδα, κατατάσσεται στους ουραγούς της ΕΕ-27.

Η συνεισφορά του διαδικτύου στην εθνική οικονομία της Ελλάδας βρίσκεται στα πολύ χαμηλά επίπεδα του μόλις 1,2% του ΑΕΠ (στοιχεία 2010, δηλαδή ακόμα και προ κρίσης). Σε απόλυτα μεγέθη, το δίκτυο εκτιμήθηκε ότι συνεισφέρει άμεσα €2,7δισ. στην οικονομία.

Οι ψηφιακές υπηρεσίες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Αυξάνουν το δείκτη καινοτομίας, δημιουργούν προστιθέμενη αξία και νέες υπηρεσίες για τις επιχειρήσεις, συνεισφέρουν στη δημοσιονομική εξοικονόμηση, στην αύξηση των δημοσίων εσόδων και εντέλει δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και θέσεων εργασίας. Παρόλο το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης των υπηρεσιών διαδικτύου σε σχέση με την πλειονότητα των λοιπών ευρωπαϊκών χωρών, οι προοπτικές χρήσης των ψηφιακών υπηρεσιών για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας και για την αύξηση της απασχόλησης είναι ιδιαίτερα σημαντικές.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ συμμετείχε δραστήρια στις δράσεις της Πολιτείας για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και στο δημόσιο διάλογο για τις ψηφιακές πολιτικές. Ειδικότερα, ο ΣΕΒ:

- Έλαβε μέρος στη διαβούλευση για το Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020, του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.
- Έλαβε μέρος στη δημόσια διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου με θέμα: «Σύσταση Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής» που διεξήγαγε το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «στόχος του Σχεδίου Νόμου είναι ο προσδιορισμός της αποστολής, των αρμοδιοτήτων και της διάρθρωσης της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής».
- Συμμετέχει ενεργά στην Επιτροπή Ηλεκτρονικών Συναλλαγών της ΓΓΔΕ και στις υπο-ομάδες εργασίας της επιτροπής.
- Συμμετέχει στην Επιτροπή e-Commerce του Υπουργείου Οικονομίας (ΓΓΕ) για την εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής.
- Συγκρότησε Ομάδα Εργασίας για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές, η οποία εκπόνησε θέσεις και προτάσεις για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα.
- Συγκρότησε Ομάδα Εργασίας για την Ενιαία Ψηφιακή Αγορά της ΕΕ, η οποία έκανε παρεμβάσεις για την διαμόρφωση των εθνικών θέσεων.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η ψηφιακή οικονομία στην Ελλάδα θα μπει σε μία κρίσιμη καμπή την επόμενη διετία. Ο συνδυασμός των εσωτερικών μεταρρυθμίσεων, όπως π.χ. η προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και των διεθνών πιέσεων εκτιμάται ότι θα επιταχύνει την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και θα θέσει ευρύτερα θέματα ψηφιακού μετασχηματισμού. Οι κυριότερες προκλήσεις συνεπώς είναι:

- Η δημιουργία και λειτουργία μίας αποτελεσματικής και επαρκώς στελεχωμένης, Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής που θα επιταχύνει τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δημόσιου τομέα, θα ενισχύσει την αγορά ΤΠΕ στη χώρα και θα μειώσει τα εμπόδια και τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων πληροφορικής.
- Η καθιέρωση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, βάσει εθνικού σχεδίου και συστηματικής παρακολούθησης και η προσέγγιση των μέσων όρων της Ε.Ε. στην ψηφιακή οικονομία, ιδιαίτερα σε τομείς, όπως το ηλεκτρονικό εμπόριο και η ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- Η αποτελεσματική ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Κοινοτικής Νομοθεσίας για την Ενιαία Ψηφιακή Αγορά, που θα επηρεάσει σημαντικά τις ελληνικές επιχειρήσεις.
- Η προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας 4.0, (Industry 4.0), παράλληλα με την νέα εκβιομηχάνιση της Ελλάδας, καθώς και κρίσιμων τομέων όπως τα logistics, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες.

Εξωστρέφεια και Διεθνείς Δράσεις

Η διατία που πέρασε

Η Ελληνική οικονομία παραμένει μια «κλειστή» οικονομία, με τις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών να περιορίζονται στο 30% του ΑΕΠ το 2015, σε σχέση με το 33% το 2014. Η δυναμική των εξαγωγών (εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών) είχε ως αποτέλεσμα την αύξησή τους κατά 8,2% σε σχέση με το 2014. Η μεταβολή αυτή αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των εξαγωγών προς την Ε.Ε. (10,1%) και δευτερευόντως στις τρίτες χώρες (4,7%). Αντιθέτως, η συνολική αξία των εξαγωγών το α' τρίμηνο του 2016, εμφανίζεται μειωμένη κατά 9,3%. Ακόμη και εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, καταγράφεται μείωση κατά 0,6% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Παράλληλα, η εκτεταμένη εξαγωγική κόπωση που βίωσαν οι ελληνικές επιχειρήσεις από το 2013, μέχρι το φθινόπωρο του 2014, έδειξε ότι οι αποσπασματικές μεταρρυθμίσεις σε διοικητικά εμπόδια δεν αποτέλεσαν τη λύση για την τόνωση των εξαγωγών μακροπρόθεσμα. Στα παραπάνω έρχεται να προστεθεί η παρατεταμένη αβεβαιότητα και η έλλειψη εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία, καθώς και οι εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Ο ΣΕΒ συντόνισε τις εξής επιχειρηματικές αποστολές:

- 1. Επιχειρηματική αποστολή στη Γαλλία – MEDEF:** Με σκοπό την προώθηση των ελληνο-γαλλικών επιχειρηματικών σχέσεων και την αναζήτηση επενδυτικών ευκαιριών, ο Τομέας Αναπτυξιακών Πολιτικών συντόνισε τον Οκτώβριο του 2015 τη διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής στην Γαλλία με επικεφαλής τον Πρόεδρό του, κ. Θεόδωρο Φέσσα και σημαντικές ελληνικές επιχειρήσεις.
- 2. GO IN ATHENS:** Τον Μάρτιο του 2016, πραγματοποιήθηκε μία ακόμη καινοτόμος δράση στο πλαίσιο του Προγράμματος Go In Athens, το οποίο έδωσε την ευκαιρία σε 97 επιχειρήσεις, από τους κλάδους των αγροτοδιατροφικών προϊόντων και των καλλυντικών, να παρουσιάσουν την προϊοντική τους γκάμα σε μία αντιπροσωπεία 49 ξένων αγοραστών από 11 χώρες, μέσα από 1.500 διμερείς συναντήσεις.
- 3. Επιχειρηματική αποστολή στην Ιορδανία:** Τον Μάιο του 2016, πραγματοποιήθηκε επιχειρηματική αποστολή του ΣΕΒ στο Αμμάν της Ιορδανίας, με την ευκαιρία της επίσκεψης εργασίας του Υφυπουργού Εξωτερικών κ. Δημήτρη Μάρδα. Στο πλαίσιο της αποστολής που συντόνισε ο Τομέας Αναπτυξιακών Πολιτικών του ΣΕΒ, οι ελληνικές εταιρείες συμμετείχαν στις συναντήσεις εργασίας με Υπουργούς της κυβέρνησης της Ιορδανίας και σε άνω των 50 διμερών συναντήσεων (B2B) με Ιορδανικές επιχειρήσεις. Επίσης, ο ΣΕΒ πραγματοποίησε **Επιχειρηματικές αποστολές στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και τη Λατινική Αμερική**, οι οποίες έδωσαν την ευκαιρία σε 30 ελληνικές επιχειρήσεις από τους κλάδους των κατασκευών, της ενέργειας, των ΤΠΕ, της αγροδιατροφής, των υπηρεσιών, κ.λπ να διερευνήσουν νέες εμπορικές συμφωνίες σε δυναμικά αναπτυσσόμενες διεθνές αγορές.

Ο ΣΕΒ σε συνεννόηση με την Ομάδα Εξωστρέφειας, εστίασε επίσης τις δράσεις του στη διαμόρφωση και προώθηση προτάσεων πολιτικής για τη διευκόλυνση του διασυνοριακού εμπορίου και την απλοποίηση των τελωνειακών διαδικασιών. Ειδικότερα υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

1. Εθνική συντονιστική επιτροπή εξωστρέφειας (ΕΣΕ).

Προτάσεις του ΣΕΒ που έγιναν δεκτές και ενσωματώθηκαν στη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων εστιάζουν στα εξής: απλοποίηση διαδικασιών διασυνοριακού εμπορίου, ολοκληρωμένη στρατηγική εξαγωγών, απλούστευση των προ-τελωνειακών διαδικασιών, αναθεώρηση του συστήματος Risk Analysis, αναδιοργάνωση των μεγάλων τελωνείων.

2. **Εθνική Επιτροπή Εξωστρέφειας** Ο ΣΕΒ συμμετέχει στη (νέα) Εθνική Επιτροπή Εξωστρέφειας, η οποία συστάθηκε τον Μάρτιο του 2016. Στόχος της (νέας) Επιτροπής είναι η έγκριση και παρακολούθηση σχεδίων δράσης για την ανάπτυξη της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας, ο εντοπισμός τυχόν αδυναμιών και καθυστερήσεων, ο συντονισμός και παρακολούθηση των δράσεων όλων των επιμέρους φορέων και οργανισμών του δημοσίου καθώς και η παρακολούθηση των οικονομικών εξελίξεων σε χώρες ή ομάδες χωρών που ενδιαφέρουν την Ελλάδα.

Δικτύωση επιχειρήσεων με αγορές-στόχους και την οικονομική διπλωματία. Με στόχο την ενίσχυση της δικτύωσης των δυναμικών επιχειρήσεων, ο ΣΕΒ διοργάνωσε πέντε συναντήσεις δικτύωσης ανάμεσα σε εξαγωγικές επιχειρήσεις-μελών του ΣΕΒ και της οικονομικής διπλωματίας. Επίσης διοργάνωσε έξι συναντήσεις δικτύωσης, ανάμεσα σε εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις και ξένες διπλωματικές και επιχειρηματικές αντιπροσωπείες από την Κίνα, τη Γαλλία, το Ισραήλ, την Αίγυπτο, τη Μαλαισία και το Χονγκ-Κονγκ.

Το 2015, ο ΣΕΒ εγκαινίασε ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης των υποψηφίων Ακολούθων Πρεσβείας στις εγκαταστάσεις εξαγωγικών επιχειρήσεων, σε συνεργασία με τη Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, οι Ακόλουθοι Πρεσβείας, έχουν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τις εξαγωγικές διαδικασίες, τις ανάγκες της αγοράς, την πρόσβαση σε χώρες-στόχους, τον τρόπο δικτύωσης των επιχειρήσεων σε νέες αγορές, καθώς και με τους πρακτικούς τρόπους συνεργασίας των εξαγωγικών επιχειρήσεων με τις Πρεσβείες της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Τέλος, ολοκληρώθηκε με μεγάλη επιτυχία το πρόγραμμα **“Export Expert”** το οποίο παρέχει επιτόπια τεχνική και συμβουλευτική υποστήριξη σε 400 στελέχη από δυναμικά αναπτυσσόμενες εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων πρέπει επιτέλους να εδραιωθεί ως κυρίαρχος πυλώνας για την ανάταξη της οικονομίας και η συμμετοχή των εξαγωγών στο ΑΕΠ να αυξηθεί ουσιαστικά. Για να συμβεί αυτό θα πρέπει να βελτιωθούν δραστικά δύο παράγοντες: η προστιθέμενη αξία των τελικών εξαγωγικών προϊόντων και η διαφοροποίησή τους σε σχέση με τον διεθνή ανταγωνισμό.

Για να μην είναι η βελτίωση της εξωστρέφειας συγκυριακή, ο ΣΕΒ εστιάζει κατά προτεραιότητα τις δράσεις του στην προώθηση προτάσεων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις τρέχουσες ανάγκες των μελών του. Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η πορεία των ελληνικών εξαγωγών και να γίνει η εξωστρέφεια μοχλός ανάπτυξης, οι επιχειρήσεις θα έρθουν το επόμενο διάστημα αντιμέτωπες με μία σειρά προκλήσεων:

1. Διεύρυνση της εξαγωγικής βάσης και των εξαγωγικών προϊόντων μεσαίας και υψηλής τεχνολογίας.
2. Επένδυση των επιχειρήσεων στην ταχεία απορρόφηση της καινοτομίας στη βιομηχανική παραγωγή.
3. Περαιτέρω αξιοποίηση δυναμικών εξωστρεφών τομέων, όπως η εφοδιαστική αλυσίδα, η οποία συνεισφέρει, ήδη, περί το 11% στο ΑΕΠ.
4. Διεύρυνση των αγορών στόχων της χώρας μας, πέρα από τους παραδοσιακούς εμπορικούς εταίρους, σε εναλλακτικές ώριμες και αναπτυσσόμενες αγορές, όπως αυτές της Λατινικής Αμερικής, της Ανατολικής Ασίας και της Υποσαχάριας Αφρικής, κ.λπ

5. Αξιοποίηση ενός ισχυρού εθνικού brand name που θα ενισχύσει ουσιαστικά την παρουσία των ελληνικών προϊόντων σε διεθνές επίπεδο.
6. Κίνητρα ταχύτερης ανάπτυξης εξαγωγών.

Έρευνα και Καινοτομία

Η διατία που πέρασε

Τη διατία που πέρασε εντάθηκαν οι πρωτοβουλίες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» που ενσωματώνει το σύνολο των παραμέτρων της συνολικής ευρωπαϊκής επενδυτικής στρατηγικής.

Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η εμβληματική πρωτοβουλία «Ένωση για την Καινοτομία», με σκοπό την ανάδειξη επενδυτικών προτεραιοτήτων που μπορούν να στηρίξουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ευρωπαϊκής οικονομίας (στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης).

Κατά την ίδια περίοδο, οριστικοποιήθηκε το χρηματοδοτικό πλαίσιο υποστήριξης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με το πρόγραμμα HORIZON 2020 και στόχους την επιστημονική αριστεία, τη βιομηχανική υπεροχή και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων.

Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» επιβεβαιώνει τον στόχο της ΕΕ για το 3% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ σε δαπάνες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης μέχρι το 2020 (από 2,1% σήμερα), ενώ η χώρα μας μέσω του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων έθεσε τον αντίστοιχο στόχο στο 1,2% του ΑΕΠ πάντοτε για το 2020 (από 0,8% σήμερα).

Η ελληνική Κυβέρνηση υιοθέτησε την εθνική στρατηγική για την έξυπνη εξειδίκευση τον Αύγουστο 2015, η οποία θα παρακολουθείται από το Συμβούλιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και 13 Περιφερειακά Συμβούλια. Χαρακτηριστικό γεγονός της περιόδου αποτελεί ο ορισμός αρμόδιου υπουργού Έρευνας και Καινοτομίας, στην ευθύνη του οποίου ανήκει πλέον ο τομέας πολιτικής για την Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία-ΕΤΑΚ και συνεπώς οι αρμοδιότητες νομοθέτησης (τον Απρίλιο 2016 κατατέθηκε νέος νόμος για την Έρευνα), καθώς και συγκρότησης των οργάνων που προβλέπεται να λειτουργούν στο πλαίσιο αυτό (Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας Καινοτομίας-ΕΣΕΤ).

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Τη διετία που πέρασε ολοκληρώθηκαν οι δράσεις του ΣΕΒ που αφορούσαν στην ανάδειξη της τεχνολογικής ανάπτυξης της οικονομίας, ως πυλώνα του αναπτυξιακού προτύπου της χώρας. Οι δράσεις αυτές ολοκληρώθηκαν με τη **σύσταση Δικτύου Ανάπτυξης Καινοτομίας**, μία οργανωμένη σύμπραξη του ΣΕΒ, των περιφερειακών Βιομηχανικών Συνδέσμων και σημαντικών Ερευνητικών Κέντρων της χώρας.

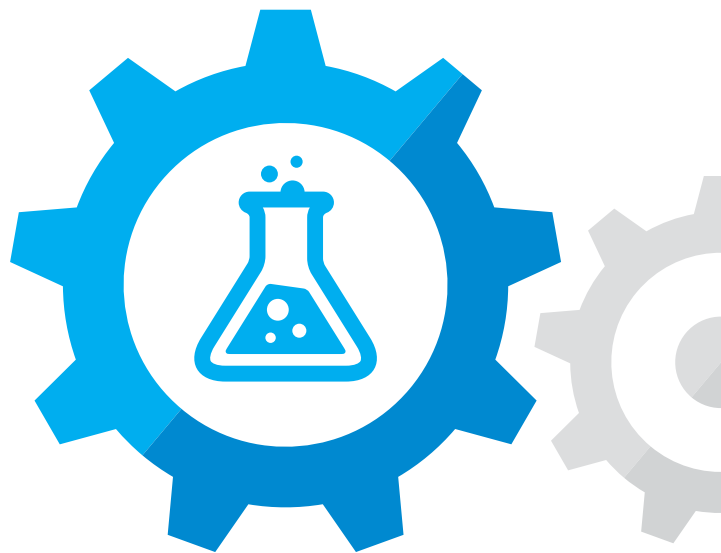
Η εμβληματική αυτή πρωτοβουλία του ΣΕΒ έχει στόχο την οργάνωση του οικοσυστήματος καινοτομίας, κυρίως δε την υιοθέτηση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης της επιχειρηματικής καινοτομίας σε συνεργασία με τη σύγχρονη έρευνα, κυρίως όμως την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων από τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα για τη στήριξη της εθνικής στρατηγικής για την καινοτομία. Το Δίκτυο Ανάπτυξης Καινοτομίας ξεκίνησε την πιλοτική λειτουργία του στις αρχές του 2016.

Την ίδια περίοδο ο ΣΕΒ συμμετείχε ενεργά στη διαβούλευση για το **σχέδιο νόμου για την έρευνα** με την υποβολή ενός συνόλου προτάσεων στην κατεύθυνση θεραπείας της ιστορικής αδυναμίας ουσιαστικής συμμετοχής των επιχειρήσεων στην εκπόνηση δημόσιων πολιτικών για την έρευνα και την καινοτομία. Ωστόσο, ο νέος νόμος για την έρευνα εξακολουθεί να απέχει από το στόχο να αποτελέσει πραγματικό πλαίσιο πολιτικής για την αποτελεσματική σύνδεση και συνεργασία της έρευνας με τον παραγωγικό τομέα της οικονομίας.

Επίσης, ο ΣΕΒ εκπροσωπήθηκε με στελέχη του στην Επιτροπή Αξιολόγησης προτάσεων συμπράξεων ερευνητικών οργανισμών στο πλαίσιο του **Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών**, όρος και αυτό για την χρηματοδότηση των ερευνητικών κέντρων της χώρας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-20. Η παρουσία εκπροσώπων του ΣΕΒ συνέβαλε στην ουσιαστική αξιολόγηση των προτάσεων με κριτήριο τη συνεργασία με τη βιομηχανία και την ανάπτυξη εξωστρέφειας από τα ερευνητικά κέντρα.

Παράλληλα, εκπρόσωποι του ΣΕΒ συμμετέχουν από τις αρχές του 2016 στις εργασίες των **Πλατφορμών Καινοτομίας της ΓΓΕΤ**, μικτές ομάδες εργασίας στελεχών επιχειρήσεων, ερευνητών και της Δημόσιας Διοίκησης, αποστολή των οποίων είναι ο ορισμός τεχνολογικών προτεραιοτήτων και βέλτιστων σχημάτων χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ε.Π.ΑΝΕΚ 2014-2020.

Τέλος, εκπρόσωπος του ΣΕΒ συμμετέχει από τις αρχές του 2016 στην Εθνική Επιτροπή για τη Σύνδεση της Έρευνας και της Εκπαίδευσης με την Οικονομία και την Επιχειρηματικότητα, με πρόεδρο τον καθηγητή ΕΚΠΑ κ. Ν. Θεοχαράκη. Η Επιτροπή προβλέπεται να παραδώσει το πόρισμά της τον Ιούλιο 2016.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Η ανάκαμψη της παραγωγικής βάσης και της οικονομίας της χώρας είναι δυνατή, αλλήλα με προϋποθέσεις. Η χώρα διαθέτει επιχειρήσεις που διακρίνονται στις διεθνείς αγορές, παράλληλα παρατηρείται ένα σαφώς διακριτό ρεύμα επιχειρηματικότητας και καινοτόμων ΜμΕ και παρά τη διαρροή εγκεφάλων η χώρα διαθέτει εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό και καλές ερευνητικές υποδομές.

Το μεγάλο ζητούμενο για την επόμενη περίοδο είναι η ανάδειξη και θωράκιση των δυναμικών εστιών επιχειρηματικότητας. Η σοβαρή αναπτυξιακή υστέρηση και η αδυναμία παρακολούθησης των παραδειγμάτων ευρωπαϊκών χωρών οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως: οι προβληματικές σχέσεις της βιομηχανίας με το χώρο της έρευνας και της εκπαίδευσης, οι δυσκολίες που δημιουργεί το θεσμικό πλαίσιο και η ελλιπής χρηματοδότηση.

Η χώρα χρειάζεται συγκεκριμένο αναπτυξιακό σχέδιο με εξασφαλισμένους δίαυλους συνεργασίας της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας, ως προϋπόθεση για την καινοτομία και την ενίσχυση της τεχνολογικής βάσης της ελληνικής παραγωγής.

Στο πεδίο της έρευνας και της τεχνολογικής καινοτομίας θα χρειασθεί **εστίαση σε σημαντικές νησίδες ερευνητικής και επιχειρηματικής αριστείας** προκειμένου να αρθούν οι μεγάλες αδυναμίες στη μετατροπή των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε επιχειρηματική δραστηριότητα.

Πέραν των γνωστών προβλημάτων που αφορούν στην επιχειρηματικότητα, καθοριστικής σημασίας είναι οι αδυναμίες των **μηχανισμών μετάδοσης της τεχνογνωσίας** και των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας.

Από αυτήν την άποψη η συγκρότηση και ενδυνάμωση του **Δικτύου Ανάπτυξης Καινοτομίας** αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό διακύβευμα για την επιχειρηματική κοινότητα. Μέσω του Δικτύου Ανάπτυξης Καινοτομίας ο ΣΕΒ και οι εταίροι του θα μπορέσουν να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα στη διαβούλευση για την πολιτική και τις δράσεις ΕΤΑΚ (συστηματοποίηση της συμμετοχής στις **Πλατφόρμες Καινοτομίας** και την **ωρίμανση επενδυτικών πρωτοκόλλων, αξιοποίηση ερευνητικών υποδομών** από τις επιχειρήσεις, **στήριξη ανοικτής καινοτομίας**, ουσιαστική συμβολή στις εργασίες του **Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας Καινοτομίας-ΕΣΕΚ**).

Στο μέτωπο της **χρηματοδότησης της επιχειρηματικής καινοτομίας** θα χρειασθεί κινητοποίηση προκειμένου να εξασφαλισθούν τα κατάλληλα σύγχρονα και αποτελεσματικά εργαλεία, που θα μπορούν να μοχλεύουν ιδιωτικούς πόρους, πέραν των κλασικών εργαλείων του επενδυτικού Νόμου και του ΕΣΠΑ.

Τέλος, σημαντικό διακύβευμα αποτελεί η ρύθμιση των **εκκρεμοτήτων του θεσμικού πλαισίου (νόμος για την έρευνα)**, με προτεραιότητα την αποσαφήνιση του πλαισίου αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας με ευελιξία και συστηματική συνεργασία με τη βιομηχανία.

Δεξιότητες και δράσεις κατάρτισης από το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ

Η διετία που πέρασε

Το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ αποτελεί τον εκπαιδευτικό βραχίονα του ΣΕΒ στο χώρο της Δια Βίου Μάθησης και Κατάρτισης και προσφέρει εξειδικευμένα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε ένα ευρύ φάσμα αντικειμένων τόσο στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις του σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Βόλο όσο και σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο. Το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ είναι ανεξάρτητος Φορέας Πιστοποίησης Προσώπων, διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) να διενεργεί πιστοποιήσεις φυσικών προσώπων.

Κατά την περίοδο 2014-16, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την αδειοδότηση των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης, ο εν πολλοίς αθέμιτος ανταγωνισμός και οι περιορισμένες ευκαιρίες στην αγορά του Δημόσιου Τομέα, οδήγησαν το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ να επικεντρώσει τις δραστηριότητές του στην αγορά του Ιδιωτικού Τομέα. Ειδικότερα, το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ διαπιστώνει ότι στα κριτήρια αδειοδότησης των Κέντρων Δια Βίου Μάθησης δεν περιλαμβάνονται σε ικανοποιητικό βαθμό, η αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως αποτέλεσμα στρεβλώνονται οι συνθήκες ανταγωνισμού για την διεκδίκηση της υλοποίησης Προγραμμάτων. Επίσης, άλλες στρεβλώσεις ή/και ελλείψεις στις θεσμοθετημένες διαδικασίες υλοποίησης των Προγραμμάτων Κατάρτισης όπως η μοριοδότηση με κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια, η μη διάγνωση των αναγκών των επιχειρήσεων, η μη διάγνωση του επαγγελματικού προφίλ των υποψηφίων για την κατάλληλη τοποθέτηση στις επιχειρήσεις κ.λπ. δεν διευκολύνουν την διεύρυνση των ωφελειών για τους συμμετέχοντες.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ

Το ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ δραστηριοποιήθηκε στον Ιδιωτικό Τομέα διεισδύοντας δυναμικά στο χώρο των ιδιωτικών επιχειρήσεων και προσφέροντας νέα προγράμματα που οδήγησαν σε πιστοποίηση.

Προσέφερε καινοτόμα προγράμματα μέσω των οποίων οι εκπαιδευόμενοι ανέπτυξαν οριζόντιες ικανότητες, όπως η δημιουργικότητα, η προσαρμοστικότητα, η συνθετική και κριτική σκέψη, η καινοτομία και η πρωτοβουλία.

Σχεδίασε και υλοποίησε προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για την καταπολέμηση της ανεργίας, που παρέιχαν στους εκπαιδευόμενους τα απαραίτητα εργαλεία για να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, με στόχο την παραμονή τους στην Ελλάδα και την αξιοποίηση των δεξιοτήτων τους στη χώρα μας. Εκπαιδεύθηκαν 1.620 νέοι άνεργοι σε 51 ειδικότητες, και κατόπιν εξετάσεων, πιστοποιήθηκαν 1.133 από αυτούς. Επίσης, εκπαιδεύθηκαν 835 εκπαιδευτικοί, με στόχο την ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω της τέχνης.

Δημιούργησε και προώθησε νέα προγράμματα που συνέβαλαν στη βελτίωση της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, κυρίως με έμφαση σε κλαδικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Ολοκλήρωσε το καινοτόμο πρόγραμμα «Εκπαίδευση μέσα από την Τέχνη» που απευθύνθηκε στους Εκπαιδευτικούς και Σχολικούς Συμβούλους Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Διδάσκοντες σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, Εκπαιδευτές Ενηλίκων και είχε ως στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης μέσα από την επαφή με εικαστικά, κινηματογραφικά, λογοτεχνικά και άλλα έργα τέχνης.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Οι δράσεις του ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ, υλοποιούνται από το έμπειρο προσωπικό του, με προσωπικές επαφές και τακτική επικοινωνία τόσο με τα στελέχη των επιχειρήσεων, όσο και με την ανάπτυξη συνεργειών με επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς.

Για την επόμενη περίοδο οι κρίσιμότερες προτεραιότητες του ΣΕΒ-ΙΒΕΠΕ είναι:

- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αντιστοιχίζονται σε Σχήματα Πιστοποίησης, τα οποία πληρούν τα υψηλότερα ποιοτικά κριτήρια και εναρμονίζονται με διεθνή πρότυπα.
- Δημιουργία νέων Σχημάτων Πιστοποίησης και πιστοποίηση Τεχνικών Επαγγελματιών, βάσει των προδιαγραφών και απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου.
- Παροχή εκπαίδευσης μέσω προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας και του φαινομένου Brain Drain, με συνεχή ανάπτυξη προγραμμάτων που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των επιχειρήσεων για κατάλληλα εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό.
- Παρακολούθηση των συνεχώς μεταβαλλόμενων διεθνών τεχνολογικών και οικονομικών τάσεων και την εμφάνιση νέων επαγγελματιών.
- Βελτίωση και επέκταση των Δομών στην Πάτρα και την Αθήνα-ξανδρούπολη.
- Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά projects που περιλαμβάνουν ως αντικείμενο την επαγγελματική κατάρτιση.

Η δράση του ΣΕΒ ΙΒΕΠΕ σε αριθμούς	ΕΤΟΣ 2016	ΕΤΟΣ 2015	ΕΤΟΣ 2014
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	6500	5596	4346
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	0	450	6659
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	6000	2121	1485
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΕ	1500	1435	1020
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	0	5	426
ΝΕΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ – ΝΕΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	15	8	6

Δράσεις του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (BIAN)

Η διαείτα που πέρασε

Στη διαείτα που πέρασε, το Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (BIAN) εστίασε τη δράση του σε βασικούς άξονες όπως:

- **Κλιματική Αηηαγή και Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) 2021-2030**

ο Το BIAN είχε ενεργή συμμετοχή και παρουσία σε όλες τις δραστηριότητες του World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) για τη διαμόρφωση των θέσεων της επιχειρηματικής κοινότητας στο COP 21 στο Παρίσι αηηά και για την προώθηση των θέσεών του προς την Εηηηηική Πολιτεία και την κοινωνία.

ο Από το 2014 είναι σε συνεχή και συστηματική συνεργασία με την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΕΝ και τη Μόνιμη Εηηηηική Αντιπροσωπεία (ΜΕΑ), στο ηηαίσιο της συνεχιζόμενης ευρωπαϊκής διαβούηισης για τη διαμόρφωση του ΣΕΔΕ της 4ης φάσης (EU-ETS 2021-2030).

- **Περιβαηηηονική Αδειοδότηση**

Το BIAN συνεργάζεται με την αρμόδια Διεύθυνση του ΣΕΒ στην παρακολούθηση των εξελίξεων για την ηηήρη εφαρμογή του Ν. 4014/2011.

- **Κυκηική Οικονομία**

Η Κυκηική Οικονομία είναι ηηέον κεντρική ευρωπαϊκή προτεραιότητα στη διαμόρφωση του σύγχρονου επιχειρηματικού ηηαισίου της βιώσιμης ανάπτυξης και το BIAN αποτελεί τον βασικό φορέα προώθησής της στην εηηηηική οικονομία.

- **Πρωτοβουηία «Βιώσιμη Εηηάδα 2020»**

Το BIAN είναι ο βασικότερος ιδρυτικός φορέας της Πρωτοβουηίας, η οποία αποτελεί σήμερα το καηύτερο εργαηείο προώθησης της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης προς τον χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- **Εηηηική Στρατηγική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (United Nations Sustainable Development Goals – SDGs).**

Το BIAN και το Εηηηηικό Δίκτυο για την ΕΚΕ (CSR Hellas) είναι οι κύριοι εκφραστές των επιχειρήσεων στις επιτροπές διαηόγου της Πολιτείας για μια Εηηηική Στρατηγική ΕΚΕ, η οποία σήμερα εστιάζεται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ.

- **WBCSD Global Network**

Το BIAN συμμετείχε ενεργά στις συναντήσεις του WBCSD και σε ομάδες εργασίας του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Παγκόσμιου Δικτύου του.

Οι κυριότερες δράσεις του ΣΕΒ - ΒΙΑΝ

Το ΒΙΑΝ έχει συγκροτήσει ομάδα εργασίας για την Κλιματική Αλληλαγή και το ΣΕΔΕ, το οποίο ενδιαφέρει άμεσα τις επιχειρήσεις μας. Με πρωτοβουλία του, υλοποιήθηκε από το ΙΟΒΕ εξειδικευμένη μελέτη για τη σχέση του ΣΕΔΕ με την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας, η οποία αποτελεί τον οδηγό για τη διαμόρφωση του νέου συστήματος σχετικά με το πρόβλημα της διαρροής άνθρακα. Οι θέσεις που διαμόρφωσε το Συμβούλιο στην πορεία προς το COP 21 για μια παγκόσμια συμφωνία ελέγχου της Κλιματικής Αλληλαγής, έτυχαν μεγάλης δημοσιότητας και αποδοχής από την επιχειρηματική κοινότητα αλλιά και από φορείς της Διοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών.

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε και η μελέτη της Ernst & Young (EY) για την Κυκλική Οικονομία, η οποία είχε ανατεθεί από το ΒΙΑΝ και η οποία παρουσιάστηκε επίσημα στο Βιομηχανικό Συνέδριο του ΣΕΒ. Στο συνέδριο, το ΒΙΑΝ κατάφερε να αναδείξει την Κυκλική Οικονομία ως σημαντικό μοχλό ανάπτυξης στη χώρα μας, σε απόλυτο συντονισμό με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο πλαίσιο του εθνικού διαλόγου για την ΕΚΕ, το ΒΙΑΝ, σε συνεργασία με το CSR Hellas, διοργάνωσαν ευρύτατο διάλογο με τις επιχειρήσεις, ο οποίος ολοκληρώθηκε με 4 στρογγυλά τραπέζια και κωδικοποίησαν τις θέσεις των εταιρειών και των φορέων τους. Ο εθνικός διάλογος σήμερα συνεχίζεται για την προώθηση των SDGs, τα οποία προσυπέγραψε η ελληνική Κυβέρνηση, σε πρώτη φάση με το συντονισμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Το ΒΙΑΝ συμμετέχει με προτάσεις του, τις οποίες παρουσίασε στην πρώτη ευρεία συνάντηση δημόσιου – ιδιωτικού τομέα.

Το ΒΙΑΝ συμμετείχε επίσης αποφασιστικά στη διαμόρφωση του εθελοντικού Ελληνικού Κώδικα Βιωσιμότητας, ο οποίος διαμορφώθηκε στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για τη Βιώσιμη

Ελλάδα 2020. Ο Κώδικας είναι συμβατός με διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα και ήδη ένας αριθμός επιχειρήσεων τον έχει υιοθετήσει ως εργαλείο στρατηγικής και απολογισμού.

Σημαντικές προκλήσεις για την περίοδο 2016-2018

Για το επόμενο διάστημα 2016-2018, οι προκλήσεις που το BIAN θεωρεί ότι πρέπει να αντιμετωπίσει, είναι οι κάτωθι:

• Περιβαλλοντική Αδειοδότηση

Πάντα σε συνεργασία με τον ΣΕΒ, είναι σημαντικό να επιτευχθεί η ολοκλήρωση και πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας, με έμφαση στην έκδοση των υπολειπόμενων εφαρμοστικών διατάξεων και στη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου.

• Κλιματική Αλληλαγή – ΣΕΔΕ 2021-2030

Ο σχεδιασμός του νέου ΣΕΔΕ απαιτεί την εντατικοποίηση της ομάδας εργασίας του BIAN και τη συνεχή διαβούλευση με το ΥΠΕΝ και τη ΜΕΑ, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι θετικό για την ελληνική βιομηχανία.

• Κυκλική Οικονομία

Μετά την ολοκλήρωση της μελέτης, το BIAN θα πρέπει να εμβαθύνει στη μελέτη των επί μέρους θεμάτων σε κλαδικό επίπεδο και στη διαβούλευση για την προώθηση των απαιτούμενων ρυθμιστικών παρεμβάσεων και άρσεων των όποιων εμποδίων. Το BIAN θεωρεί ότι η Κυκλική Οικονομία αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία επίσης για υπέρβαση της συγκρουσιακής λογικής που έχει αποτελέσει στην Ελλάδα το θέμα της διαχείρισης των αποβλήτων και αναζήτησης λύσεων κοινά αποδεκτών μέσα από ένα ανοικτό και ειλικρινή διάλογο όλων των εμπλεκόμενων μερών.

• Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης - SDGs

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι πλέον δέσμευση της χώρας μας. Το BIAN θα πρέπει να προωθήσει την υλοποίησή τους από τις επιχειρήσεις, βάσει των μελετών ουσιαστικότητας που πρέπει να εκπονήσουν αλληλά και από την Πολιτεία στο πλαίσιο της εθνικής διαβούλευσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

• Βιοοικιότητα

Το BIAN έχει, ήδη, καταθέσει στο ΥΠΕΝ συγκεκριμένο πλάνο δράσης για τη Βιοοικιότητα, στην προσπάθεια υλοποίησης της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής του 2014. Η σχετική με το Υπουργείο συνεργασία είχε σταματήσει και πρέπει να επαναδρομολογηθεί.

Δράσεις για τη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας - EkinisiLAB

Η διετία που πέρασε

Το κλίμα αβεβαιότητας που διαμορφώθηκε κατά τη διετία 2014-2016 βοήθησε στη σταδιακή ωρίμανση και αλληλαγή της νοοτροπίας με την οποία αντιμετωπίζεται η ιδιωτική πρωτοβουλία. Ειδικότερα δε μέσα στον επιστημονικό χώρο άρχισε να γίνεται συνείδηση ότι η Ελλάδα χρειάζεται νέες επιχειρήσεις έντασης γνώσης, με υψηλή τεχνολογική αξία και καινοτομία, οι οποίες να απευθύνονται εξαρχής σε διεθνείς, μεγάλες αγορές. Όλο και περισσότεροι επιστήμονες και ερευνητές αντιλαμβάνονταν πλέον ότι χρειάζονταν γνώσεις και δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν να αναπτύξουν επιχειρηματική σκέψη και δράση.

Όταν ξεκίνησε η πρωτοβουλία «EkinisiLAB» για τη δημιουργία οργανωμένου περιβάλλοντος εκκόλαψης καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων, σε συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα, στόχος του ΣΕΒ ήταν να πάει κόντρα στη νοοτροπία του “δεν γίνεται” και να εμφυσήσει στους νέους επιστήμονες την πίστη ότι μπορούν να τα καταφέρουν.

Και ότι μέσα από ένα οργανωμένο περιβάλλον υποστήριξης και ωρίμανσης της ιδέας τους, αξιοποιώντας την πολύτιμη τεχνογνωσία των επιχειρήσεων και των στελεχών τους, μπορούν να δώσουν σάρκα και οστά στη συνεργασία, στην ανταλληλαγή γνώσης, στον πειραματισμό, στην καινοτομία, στην επιτυχία αλλιά και στη χρήσιμη αποτυχία.

Δύο χρόνια μετά, επιχειρήσεις, startups, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, ιδιωτικός και δημόσιος τομέας, απέδειξαν ότι η συνεργασία αποδίδει όταν είναι ανοιχτόμυαλη, οργανωμένη, βασίζεται στη γνώση και επενδύει στον άνθρωπο, μακριά από ευκαιριακές δομές και μεγάλα λόγια.

Τα αποτελέσματα του EkinisiLAB για τη διετία που πέρασε είναι σημαντικά, όμως η δημιουργία και ανάπτυξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων παρέμεινε σε χαμηλά σχετικά επίπεδα κυρίως εξαιτίας δύο κρίσιμων ανασταλτικών παραγόντων: την έλλειψη χρηματοδότησης και ειδικού φορολογικού καθεστώτος για τα πρώτα χρόνια λειτουργίας τους.

Οι κυριότερες δράσεις του EkinisiLAB

Στις τέσσερις δομές του EkinisiLAB (Αθήνα, Βόλος, Κρήτη) έχουν υποστηριχθεί μέχρι σήμερα 150 επιχειρηματικές ομάδες, ενώ ο αριθμός των επιστημόνων και ερευνητών ξεπερνά τους 400. Οι επιχειρηματικές αυτές ομάδες προέρχονται κατά 46% από Πανεπιστήμια, 19% από Ερευνητικά Κέντρα, 27% από Ιδιώτες και 8% από ΜμΕ.

Οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που υποστηρίχθηκαν καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος τομέων τεχνολογικής εξειδίκευσης με ποσοστωση, όπως:

- Υγεία – Βιοτεχνολογία: 9%
- Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών: 56%
- Νανοτεχνολογία: 8%
- Ενέργεια – Περιβάλλον: 12%
- Υλικά και διεργασίες παραγωγής: 10%
- Χημικές Διεργασίες: 4%
- Άλλοι: 1%.

Σε όλες τις επιχειρηματικές ομάδες προσφέρθηκαν υπηρεσίες επιμόρφωσης, coaching, mentoring και consulting προκειμένου να διαμορφώσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο, να μελετήσουν την αγορά στην οποία απευθύνονται, να αξιολογήσουν τη βιωσιμότητα της επιχειρηματικής τους ιδέας και να δικτυωθούν με επιχειρήσεις και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Οργανώθηκαν πάνω από 220 δικτυώσεις με επιχειρήσεις και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Από τις 150 επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, έχουν ιδρυθεί μέχρι σήμερα 33 startups, ενώ πάνω από 40 βρίσκονται σε διαδικασία ίδρυσης. Δημιουργήθηκαν 34 νέες θέσεις εργασίας και επιτεύχθηκαν 18 συμφωνίες συνεργασίας με επιχειρήσεις και 4 συμφωνίες χρηματοδότησης.

Σημαντικές προκλήσεις για τη περίοδο 2016-2018

Κατά την περίοδο 2016-2018 ο ΣΕΒ θεωρεί ως σημαντικές προκλήσεις για την αναβάθμιση της αποτελεσματικότητας του EkinisiLAB και τη δημιουργία αξίας προς τους νέους, την οικονομία και την κοινωνία γενικότερα:

1. Την επικέντρωση στην αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων και στη μετάβασή τους σε βιομηχανική κλίμακα, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη επιχειρηματικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας, αλλιά και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων.
2. Την αναβάθμιση των υπηρεσιών «proof of concept» που προσφέρει το EkinisiLAB, με στόχο την έγκαιρη μελέτη των αναγκαίων προσαρμογών της έρευνας ώστε να καλύπτει τις ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων.
3. Τη διασφάλιση και θεσμική κατοχύρωση των σχέσεων της επιχειρηματικής κοινότητας με ΑΕΙ και Ερευνητικά Ιδρύματα.
4. Την ανάπτυξη δικτύου επιχειρήσεων – ενεργών συνεργατών EkinisiLab με στόχο την επιχειρηματική ανάπτυξη, την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τη δημιουργία κεφαλαίου επιχειρηματικών υποτροφιών.
5. Το σχεδιασμό χρηματοδοτικών εργαλείων σε συνεργασία με επιχειρήσεις και/ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό.
6. Την προώθηση παρεμβάσεων βελτίωσης του ρυθμιστικού περιβάλλοντος (ευνοϊκό πλαίσιο χρηματοδοτικής, φορολογικής και ασφαλιστικής αντιμετώπισης του νέου επιχειρηματία).
7. Την ανάπτυξη εξειδικευμένων clusters νέων καινοτόμων επιχειρήσεων γύρω από μεγάλες εδραιωμένες επιχειρήσεις σε τεχνολογικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

Δράσεις για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας

Η διατία που πέρασε

Ο 3^{ος} Διαγωνισμός «Η Ελλάδα Καινοτομεί!» που διοργάνωσαν από κοινού ο ΣΕΒ και η Eurobank προκηρύχθηκε στις 4 Ιουνίου 2015 και η υποβολή των προτάσεων ολοκληρώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015.

Υποβλήθηκαν 208 προτάσεις, από τις οποίες οι 161 πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις της προκήρυξης και αξιολογήθηκαν από 89 εξειδικευμένους στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα αξιολογητές. Οι αξιολογητές με τη σειρά τους είχαν επιλεγεί από το Επιστημονικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από διακεκριμένους εκπροσώπους της επιστημονικής και επιχειρηματικής κοινότητας.

Η προφορική αξιολόγηση των προτάσεων που λάμβανε το μεγαλύτερο βαθμό στην προφορική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε στις 25 Ιουνίου 2015, με το βαθμό αυτής της -ανοιχτής στο κοινό- διαδικασίας να καθορίζει και τους τελικούς νικητές.

Η τελετή απονομής των βραβείων του 3ου Διαγωνισμού «Η Ελλάδα Καινοτομεί!» πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 23 Φεβρουαρίου 2016, στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος», όπου απονεμήθηκαν τα βραβεία στους 4 νικητές και έπαινοι στις υπόλοιπες 15 ομάδες που είχαν προκριθεί στην τελική φάση του διαγωνισμού.

Στον 3^ο διαγωνισμό αναδείχθηκε, για μία ακόμη φορά, η ισχυρή περιφερειακή διάσταση (50%) στη προσέληψη υποψηφιοτήτων. Επιβεβαιώνεται έτσι -και για 3η συνεχόμενη φορά- ότι και η ελληνική περιφέρεια πρωτοπορεί, ερευνά και καινοτομεί!

Επίσης, για άλλη μια φορά αναδείχθηκε ότι και στην Ελλάδα η καινοτομία έρχεται από όλες τις αφετηρίες και από όλα τα μεγέθη: Το 42% των προτάσεων υποβλήθηκε από εκπροσώπους μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων, το 35% από εκπροσώπους ερευνητικών ιδρυμάτων ή ερευνητικών ομάδων και το 23% από μεμονωμένους ερευνητές.

Τέλος, όπως και στους δυο προηγούμενους διαγωνισμούς, οι υποψήφιοι προτάσεις κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών στους τομείς: τεχνολογιών περιβάλλοντος/ΑΠΕ, ιατρικής, τεχνολογίας ελέγχου τροφίμων, κατεργασίας μετάλλων, laser, κατασκευής οργάνων, τεχνολογίες υλικών κ.α. Επιβεβαιώθηκε έτσι για 3η φορά ότι οι Έλληνες καινοτομούν σε ένα ευρύτατο φάσμα πεδίων.

3ος Διαγωνισμός Εφαρμοσμένης Έρευνας και Καινοτομίας ΣΕΒ-Eurobank

Τα επιτεύγματα του Διαγωνισμού Καινοτομίας

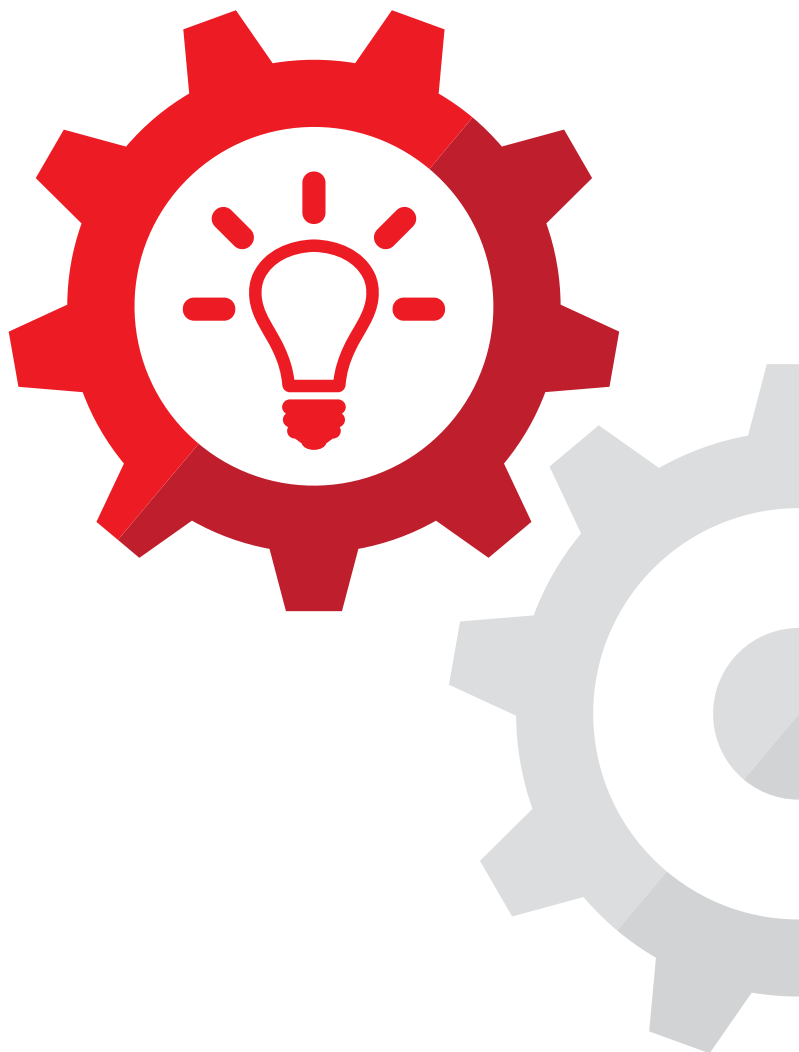
Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο των προτάσεων που κατατέθηκαν στον 1^ο, 2^ο και 3^ο διαγωνισμό έφτασαν τις 750, αριθμός που αποδεικνύει την έκταση και το βάθος της καινοτομίας στη χώρα μας.

Ο διαγωνισμός αυτός ξεκίνησε από το 2010, ως μέρος μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την ενίσχυση της συνεργασίας ανάμεσα στην επιχειρηματική και ερευνητική κοινότητα και προβολής αξιολογών και καινοτόμων προτάσεων, ώστε να διευκολυνθούν στα επόμενα βήματα ανάπτυξης και προσέλιξης στρατηγικών συνεργασιών. Οι επιμέρους δράσεις του διαγωνισμού, από το Λεύκωμα και τη στρατηγική Social Media έως τα roadshows στην περιφέρεια της χώρας, στοχεύουν σταθερά εδώ και 6 χρόνια στην προσέγγιση της ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας, κάτι που είναι προϋπόθεση για την ενίσχυση της καινοτομίας στη χώρα μας.

Μας κάνει συνεπώς περήφανους το γεγονός ότι ο διαγωνισμός, με τη σειρά του, και ειδικά αυτές οι επιμέρους δράσεις του, έχουν αποσπάσει πλήθος διακρίσεων:

- Events Awards 2016, Boussias: SILVER βραβείο στην κατηγορία 4.2 Road Shows για τα Roadshows του 3ου Διαγωνισμού «Η Ελλάδα Καινοτομεί!».
- Corporate Affairs Excellence Awards, ΕΕΔΕ 2014: Βραβείο «Καλύτερης Χρήσης των Social Media».
- 2014: Shortlisted in European Excellence Awards, in country category for 3rd “Greece Innovates” Competition.

- 2013: Έπαινος του Διαγωνισμού «Η Ελλάδα Καινοτομεί!» ως καλύτερη πρακτική ΕΚΕ στην κατηγορία «Μεγάλη επιχείρηση» στα Ευρωπαϊκά Βραβεία ΕΚΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάδειξη των καλύτερων πρακτικών ΕΚΕ, που οργάνωσε το Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

Δράσεις για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας

Η διετία που πέρασε

Κατά τα τελευταία δύο χρόνια (2014-2016) το ΣΕΝ/JA Greece έχει επιτύχει αύξηση κατά 39% των χορηγιών του, ενώ τα προγράμματά του, τα οποία έχουν ανέλθει στα 9 σε εθνικό επίπεδο και στα 6 σε ευρωπαϊκό, έχουν γνωρίσει αυξημένη απήχηση στην εκπαιδευτική κοινότητα με συμμετοχή περισσότερων από 8.500 μαθητών ετησίως, και μάλιστα με αύξηση κατά 40% της συμμετοχής από σχολεία της περιφέρειας και περιοχών υπό ανάπτυξη. Επιπλέον, κατά το 2015-2016 συνολικά 520 εθελοντές/ στελέχη από 28 εταιρείες-μέλη του οργανισμού υποστήριξαν την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Πολλή σημαντική ήταν επίσης κατά το σχολικό έτος 2015-2016 η ανταπόκριση της σχολικής κοινότητας στο πρόγραμμα της Εικονικής Επιχείρησης, με συμμετοχή 100 Γυμνασίων και Λυκείων από όλη την Ελλάδα, τα οποία σε ποσοστό 75% ήταν δημόσια. Από αυτά, 95 εικονικές μαθητικές επιχειρήσεις παρουσιάστηκαν από τους ίδιους τους μαθητές στις Εμπορικές Εκθέσεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και αξιολογήθηκαν από κριτικές επιτροπές που απαρτίζονται από στελέχη των εταιριών-μελών του φορέα, ενώ ο τελικός διαγωνισμός της Καλύτερης Εικονικής Επιχείρησης πρόκειται να διεξαχθεί στα τέλη Ιουνίου 2016.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης των προοπτικών απασχολησιμότητας και των ευκαιριών επιχειρηματικής ανάπτυξης των νέων, το ΣΕΝ/ JA Greece συνεργάστηκε επίσης κατά την τελευταία διετία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας για τη διοργάνωση του διαγωνισμού START UP, ο οποίος έδωσε την ευκαιρία φέτος σε 12 ομάδες φοιτητών να παρουσιάσουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες, ενισχύοντας και υποστηρίζοντας την περαιτέρω ανάπτυξη και υλοποίησή τους μέσω των βραβείων που δίνονται στις τρεις διακριθείσες ομάδες.

Χάριν, επίσης, στη συντονισμένη στρατηγική επικοινωνίας που ακολουθείται κατά την τελευταία χρονιά, οι δραστηριότητες του ΣΕΝ έχουν γνωρίσει ιδιαίτερα αυξημένο ενδιαφέρον από τα Μέσα Ενημέρωσης. Ενδεικτικά, κατά το διάστημα Μαρτίου-Απριλίου 2016, όπου διεξήχθησαν οι εμπορικές μαθητικές εκθέσεις καταγράφηκαν 370 δημοσιεύματα σε ειδησιογραφικές ιστοσελίδες, 43 έντυπα δημοσιεύματα και 18 συμμετοχές σε τηλεοπτικές εκπομπές. Η συνολική αποτελεσματική οργάνωση του ΣΕΝ/ JA Greece, η διαχείριση των πόρων του και η επέκταση των εκπαιδευτικών του προγραμμάτων του κατά την τελευταία διετία είχαν ως αποτέλεσμα τη διάκρισή του σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ανάμεσα στις 39 χώρες μέλη του Junior Achievement Europe, όπου κατέκτησε τη δεύτερη θέση ως "Model Organisation".

Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ)

Τι είναι το ΣΕΝ

Το Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece (ΣΕΝ/JA Greece) είναι μη-κερδοσκοπικός οργανισμός και ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005. Είναι μέλος του παγκόσμιου οργανισμού εκπαίδευσης & επιχειρηματικότητας Junior Achievement Worldwide, και υλοποιεί στην Ελλάδα τα εκπαιδευτικά προγράμματα του οργανισμού, τα οποία έχουν αναγνωριστεί από το Γραφείο Επιχειρηματικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως η «Καλύτερη Εφαρμογή Πρακτικής στην εκπαίδευση που αφορά την επιχειρηματικότητα». Οι δράσεις του ΣΕΝ/JA Greece χρηματοδοτούνται από χορηγίες ιδρυμάτων, εταιρειών-μελών και φυσικών προσώπων.

Όραμα και σκοπός του ΣΕΝ/JA Greece είναι η στήριξη της ελληνικής εκπαιδευτικής κοινότητας όλων των βαθμίδων για την ανάπτυξη της καινοτόμου σκέψης των μαθητών και της ικανότητας της επιχειρηματικότητας μέσα από την πρακτική εφαρμογή βασικών εννοιών των οικονομικών, με δημιουργικό και βιωματικό για τους μαθητές τρόπο. Στόχος είναι έτσι να ενισχυθούν οι ικανότητες και δεξιότητες των νέων προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις προκλήσεις του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος και να διευρύνουν τις προοπτικές αποσπολησιμότητας.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ο οργανισμός εφαρμόζει σύγχρονα παγκόσμια εκπαιδευτικά προγράμματα, στην Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση αλληλά και στα Πανεπιστήμια, όπως, ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΞΟΔΕΥΟΝΤΑΣ ΕΞΥΓΠΝΑ, ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΕ ΔΡΑΣΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΙ ΕΓΩ, Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ, ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΕΝΟΣ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ 360, START UP (φοιτητικός διαγωνισμός καινοτομίας). Ο βιωματικός χαρακτήρας των προγραμμάτων ενισχύεται σημαντικά από τη βοήθεια στελεχών των εταιρειών-μελών μας, που προσφέρουν εθελοντικά τον χρόνο τους για την έμπρακτη υποστήριξη των μαθητών.

Πολιτική μελών και οικονομικά στοιχεία ΣΕΒ

Η Διοίκηση του ΣΕΒ έθεσε ως στόχο την περίοδο 2014-2016 την προσέλιψη νέων μελών στον ΣΕΒ, την εκκαθάριση της βάσης μελών από αδρανή μέλη, την ανανέωση της πολιτικής συνδρομών και τη βελτίωση των οικονομικών στοιχείων του Οργανισμού. Σε όλα τα πεδία υπήρξε σημαντική πρόοδος, και συγκεκριμένα:

- 1) Σημειώθηκε αύξηση νέων μελών κατά 50%.
- 2) Καταγράφηκε αύξηση τακτικών και έκτακτων συνδρομών κατά 21%.
- 3) Η βάση μελών εκκαθαρίστηκε πλήρως με αποτέλεσμα σήμερα το 98% των μελών του Συνδέσμου να είναι οικονομικά ενήμερα.
- 4) Η πολιτική συνδρομών του Οργανισμού ανανεώθηκε μετά από σχεδόν 30 χρόνια με κύριο στόχο την καλύτερη εναρμόισή της με τα σημερινά οικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων μελών του Συνδέσμου και λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της κρίσης στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- 5) Οι λειτουργικές δαπάνες του Συνδέσμου μειώθηκαν κατά 15%.
- 6) Το 2015 ολοκληρώθηκε με ταμειακό πλεόνασμα ύψους 475χιλ. ευρώ.
- 7) Οι υποχρεώσεις προς τρίτους μειώθηκαν κατά 21% αξιοποιώντας την αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων του Οργανισμού.

Παράλληλα δρομολογήθηκαν νέες πιλοτικές δράσεις, όπως για παράδειγμα η υπηρεσία «**ΣΕΒplus – Παροχές Μελών προς μέλη**» με παροχή ειδικών παροχών και εκπτώσεων από μέλη προς μέλη του Συνδέσμου, ενώ υπήρξε σημαντική επένδυση του Οργανισμού σε τεχνικές υποδομές και πληροφοριακά συστήματα, όπως η νέα πλατφόρμα CRM που έχει τεθεί σε λειτουργία από τον Μάρτιο του 2016, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών μας.

Τέλος, δρομολογήσαμε μετά από αρκετά χρόνια Έρευνα Ικανοποίησης μελών προκειμένου να καταγραφούν οι προσδοκίες και οι προτεραιότητες των μελών μας για την επόμενη περίοδο.

Εκδόσεις, εκδηλώσεις και δημοσιότητα

Εκδηλώσεις ΣΕΒ

Κατά την περίοδο Ιούνιος 2014-Ιούνιος 2016 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 26 εκδηλώσεις από τον ΣΕΒ. Πρόκειται για μια σειρά Συνεδρίων, Ημερίδων, Διαβουλεύσεων και Δράσεων Δικτύωσης των Μελών του Συνδέσμου με άλλες επιχειρήσεις και εκπροσώπους της οικονομικής διπλωματίας.

Διεθνείς συνεργασίες

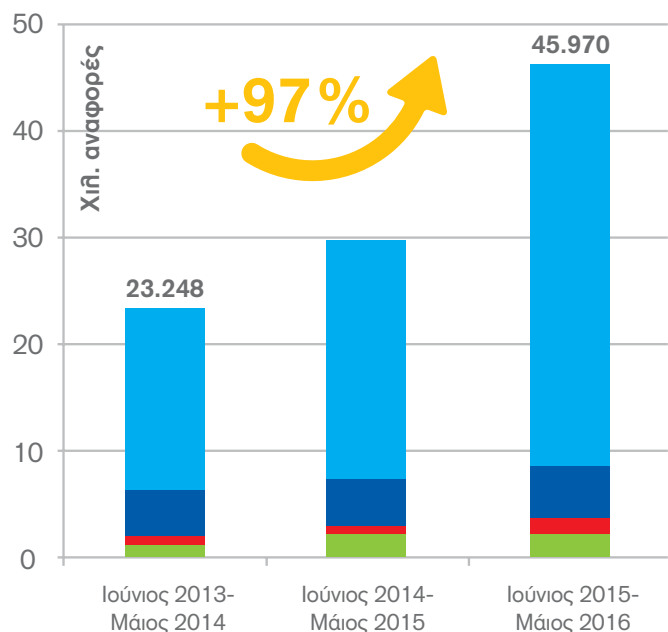
Ο ΣΕΒ συνέχισε τη συνεργασία του με το World Economic Forum (WEF) για την πραγματοποίηση της παγκόσμιας έρευνας «Executive Opinion Survey» και τη διαμόρφωση του δείκτη ανταγωνιστικότητας της παγκόσμιας οικονομίας που ανακοινώνεται κάθε χρόνο στην έκθεση «Global Competitiveness Report».

Ο ΣΕΒ στο διαδίκτυο, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και τα κοινωνικά δίκτυα

Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής πολιτικής που ακολούθησε ο ΣΕΒ για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, καταγράφηκαν συνολικά **241** δημόσιες παρεμβάσεις του Συνδέσμου. Αναλυτικά δημοσιοποιήθηκαν **122** Ανακοινώσεις/Δελτία Τύπου, **78** Συνεντεύξεις και **41** άρθρα από τον Πρόεδρο του ΣΕΒ και από ανώτατα στελέχη του Συνδέσμου.

Το ίδιο χρονικό διάστημα (Ιούνιος 2014-Μάιος 2016) σημειώθηκε **αύξηση 97% στις αναφορές των ΜΜΕ** στις δραστηριότητες του Συνδέσμου. Συγκεκριμένα, προέκυψαν **95.979** αναφορές σε όλα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Αναλυτικά καταγράφηκαν **9.618** έντυπα δημοσιεύματα, **59.945** ηλεκτρονικά δημοσιεύματα, **4.008** ραδιοφωνικές, **2.076** τηλεοπτικές αναφορές και **20.332** αναφορές στα social media (Twitter, Facebook, Youtube).

Σημειώνεται ότι μέσα στη διετία ο ΣΕΒ απέκτησε αυτόνομη παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα και συγκεκριμένα στο Twitter, στο YouTube και στο LinkedIn.

- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ
- ΕΝΤΥΠΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ
- ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ
- ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ*

* Δεν υπάρχουν στοιχεία για τους μήνες Ιουν. 2013 έως Σεπ. 2013 λόγω τεχνικού προβλήματος

148 Έντυπες & Ηλεκτρονικές Εκδόσεις

ΤΙΤΛΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
6 Ενημερωτικά δελτία για Τεχνολογία & Καινοτομία: Εξειδικευμένες Τεχνολογικές Αγορές	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014
20 Μηνιαία Δελτία Εξέλιξης Εξαγωγών	ΙΟΥΝΙΟΣ 2014- ΙΟΥΝΙΟΣ 2016
53 Οικονομικά Δελτία / 13 Μηνιαία Δελτία Οικονομικής Συγκυρίας / 9 αγγλόφωνα Δελτία Οικονομικής Συγκυρίας	ΜΑΙΟΣ 2015-ΙΟΥΝΙΟΣ 2016
«Επιχειρήσεις & Ψηφιακή Οικονομία. Νέες Θέσεις Εργασίας - Καλύτερες Υπηρεσίες», σε συνεργασία με τη Google	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015
«Επιχειρήσεις & Ψηφιακή Οικονομία. Εφοδιαστική Αλυσίδα & Απονομή Δικαιοσύνης: Νέες Θέσεις Εργασίας-Καλύτερες Υπηρεσίες», σε συνεργασία με τη Google	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015
«Ψηφιακή πρόσβαση: Ανάγκες πρόσβασης των επιχειρήσεων σε ψηφιακά αγαθά και υπηρεσίες»	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015
6 Ενημερωτικά Δελτία για Τεχνολογία & Καινοτομία: Από τις Τεχνολογίες Αιχμής σε Προτάσεις Έργων Τεχνολογικής Ανάκαμψης	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2015
«Μαζί για την Ανάπτυξη» 82 Δράσεις σε 11 Τομείς Πολιτικής	ΜΑΙΟΣ 2015
Απολογισμός Δράσεων ΣΕΒ Ιούνιος 2014 - Μάιος 2015	ΜΑΙΟΣ 2015
«Γιατί να γίνω μέλος»	ΜΑΙΟΣ 2015
4 Θεματικές Μελέτες από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	2014-2016
3 Πανελλαδικές Έρευνες με τίτλο «Εμπόδια στην Επιχειρηματικότητα: Η Άποψη των Επιχειρήσεων» από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος, από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	2014-2015
3 Έρευνες γνώμης, (Βαρόμετρα), με πανελλαδική συμμετοχή επιχειρήσεων, με θέμα «Μέτρηση της Ποιότητας των Δημόσιων Υπηρεσιών», από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος	2014-2015
Οδηγός Ανάλυσης Συνεπειών Ρυθμίσεων στην Επιχειρηματικότητα	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015
6 Εκθέσεις επιπτώσεων Ρυθμίσεων στην Επιχειρηματικότητα	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

ΤΙΤΛΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών των Επιχειρήσεων σε Επαγγέλματα και Δεξιότητες: Επιστήμονας R&D στον τομέα των Τροφίμων - Εντοπισμός γνωστικού υπόβαθρου και σύνδεση με την Αγορά Εργασίας,	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015
Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών των Επιχειρήσεων σε Επαγγέλματα και Δεξιότητες: Software Engineer (Developer) - Εντοπισμός γνωστικού υπόβαθρου και σύνδεση με την Αγορά Εργασίας	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015
Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών των Επιχειρήσεων σε Επαγγέλματα και Δεξιότητες: Εμπειρικά Αποτελέσματα από Έρευνες Εργοδοτών	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015
Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών των Επιχειρήσεων σε Επαγγέλματα και Δεξιότητες: Μάθηση με βάση την Εργασία στην Ελλάδα	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015
Νέα Έκδοση - Απολογισμός Δράσεων της Πρωτοβουλίας EkinisiLAB	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015
ΜΑΖΙ ΣΤΗΝ ΕΚΚΙΝΗΣΗ! Μια στρατηγική πρωτοβουλία του ΣΕΒ για τη νέα επιχειρηματική γενιά	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2015
4 Εκδόσεις Point of Exports για τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Χονγκ Κονγκ, την Αλγερία, τον Καναδά και τη Σιγκαπούρη	2015-2016
Λεύκωμα - Ειδική Έκδοση του 3ου Διαγωνισμού «Η Ελλάδα Καινοτομεί!»	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016
«Επενδύοντας στο Ανθρώπινο Κεφάλαιο» Απολογισμός Δράσεων 2009-2015	ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016
«Προτάσεις πολιτικής για την ενθάρρυνση των παραγωγικών επενδύσεων»	ΜΑΙΟΣ 2016
«Η Βιομηχανία δημιουργεί Αξία»	ΜΑΙΟΣ 2016
«The Value of Industry»	ΜΑΙΟΣ 2016
Μελέτη για την Κυκλική Οικονομία, Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη	ΜΑΙΟΣ 2013
Συμπεράσμα Βιομηχανικού Συνεδρίου και 124 Προτάσεις Πολιτικής για Επενδύσεις, Ανάπτυξη & Δουλειές	ΙΟΥΝΙΟΣ 2016
Απολογισμός Δράσεων ΣΕΒ 2014-2016	ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T. 211 5006 000, F. 210 3222 929

E. info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

Follow us on:

#sev4growth

